

(1961): 2

KUNGL. TEKNISKA HÖGSKOLAN
FLYGTEKNISKA INSTITUTIONEN
BIBLIOTEKET

FLYGVAPEN →

NYTT →

Nr 2-1961 →

Ur innehållet:

LUFTFÖRSVAR - INVASIONSFÖRSVAR	Sid 3
FLYGKADETTSKOLANS UTLANDSFLYGNING	9
SAAB 105 i MODELL PÅ PARISUTSTÄLLNINGEN	11
NÅGRA SYNPUNKTER PÅ TALKOMMUNIKATION	20
FÖRSTA STIPENDIET UR GENERAL LJUNGDAHLS FOND	22

29. JUN. 1961

FLYGVAPEN

NYTT

Nr 2-1961

inriktar sig främst på frågor av betydelse för utbildningen inom flygvapnet. FV-nytt tar alltså upp spörsmål om försvarsgrenens organisation, taktik, utrustning, materiel m.m. FV-nytt behandlar också andra frågor av särskilt intresse för tjänsten inom flygvapnet. Vidare disponeras varje år omkring en tiondel av utrymmet i FV-nytt av chefen för försvarsstaben och det utrymmet ägnas då främst åt upplysning i för försvaret gemensamma frågor.

Det åligger flottiljchef (motsvarande) att tillse att Flygvapennytt erhåller lämplig spridning inom förbandet.

Flygvapennytt sänds också ut till pressen. I FV-nytt förekommande artiklar är helt öppna för publicering.

Flygvapennytt

framställs inom Flygledningen (flygstaben, flygförvaltningen, inspektionerna, flygöverläkaren) under medverkan från flygvapnets övriga organ (eskaderstaber, flottiljer, utbildningsanstalter, flygverkstäder m m). Bidrag från alla personalkategorier är välkomna.

Bidragen adresseras till: Flygvapennytt,
Flygledningen,
STOCKHOLM 80

med uppgift om avsändarens (författarens) befattning, namn och adress. Där signatur (initialer eller pseudonym) finns utsatt under manuskriptet införs blott denna signatur i Flygvapennytt, i stället för författarnamnet.

BILDEN PÅ OMSLAGET:

F 13-Drakar på plattan.

Innehållsförteckning

Med ★ märkta artiklar bör genomgåas med därav berörd personal.

- ★ Dagens fråga: Luftförsvar - invasionsförsvar.....sid 3
- ★ Proposition om krigsmaktens högsta ledning.....4
- ★ Totalförsvarets upplysningsverksamhet penetrerad i utredningsbetänkande...7
- Avlösningspropositionen.....8
- Flygkadettskolans utlandsflygning.....9
- ★ Saab 105 i modell på parisutställningen.....11
- Hawkers VTOL-prov går vidare.....12
- Amerikanska flygvapnet inför en Communications Service.....13
- Världens mest erfarne pilot?.....13
- Flygburna grodmän räddar rymdresenär..14
- Moderniserade Militära Fakta.....15
- Flygvapenmeteorologer på studiebesök i USA.....16
- Flygvapennytt presenterar: Armstrong Whitworth AW. 660.....17
- ★ Några synpunkter på talkommunikation..20
- Tunisiensvenskarna medaljerade.....21
- ★ Första stipendiet har utdelats ur general A G Ljungdahls fond.....22
- F 16-pilot rotelflög med havsörn.....23
- 20-årsjubileum på F 11.....23
- "Har det sunnda förnuftet avgått med döden?".....33
- Sigge Signal.....34
- Bokrecension.....34

ANSVARIG UTGIVARE
för Flygvapennytt
generalmajor Stig Norén

Dagens fråga

LUFTFÖRSVAR - INVASIONSFÖRSVAR

Vårt försvar skall främst verka krigsavhållande. Detta avser vi skall ernås genom att en fiende för att nå sitt syfte måste räkna med så stor insats och sådana risker, primära eller sekundära, att företaget inte framstår som lönande.

Om någon skulle vilja angripa oss, kan man räkna med att hans syfte skall vara att besätta vårt land, icke föröda det. Detta fordrar således, att han företar en invasion. Uppgifterna för vårt försvar har också inriktats på att hindra en sådan. I en invasion under 60-talet kan man räkna med att transportflygplan, helikoptrar och fartyg, stödda av flygande vapenbärare, alltid måste utgöra en väsentlig ingrediens. Alla dessa transportmedel och vapenbärare utgör mål för vårt aktiva luftförsvar och/eller attackflyg.

Den inriktning mot invasionsförsvar, som man ser som framtidens linje, har många ansett böra påverka utformningen av vårt aktiva luftförsvar. Detta borde, anser man, kunna begränsa sin målsättning till att kunna deltaga i försvaret mot en pågående invasion. Kravet på kvalitet kunde då sättas därefter. Med transportflygplan, helikoptrar och attackflyg som mål borde dessa krav kunna begränsas. De skulle inte behöva ställas så högt som skulle fordras för ett luftförsvar, som har att möta ett luftkrig mot hemorten, utfört med moderna bombflygplan på högsta höjder.

Det är säkerligen också så, att ett invasionsföretag är synnerligen sårbart. Ett luftförsvar innehållande även mindre moderna flygplan och en mindre avancerad stridsledning än den vi planerar, kan beräknas få avsevärd verkan under invasionsskedet om en invasion kommer och således vår primära, krigsavhållande uppgift har misslyckats. Vi räknar också med att vi, även med äldre flygplan och med en genom bekämpning reducerad stridsledningen, skall kunna få en avsevärd effekt i ett sådant läge.

Även ett mindre kvalificerat luftförsvar och existensen av ett attackflyg och spaningsflyg bör därför tvinga en fiende att före en invasion bekämpa detta, liksom andra allvarliga hinder för en påtänkt invasion. Detta är en fas i krigföringen, som vi alltid brukar räkna med som en antaglig inledning. Det uppstår då en strid om flygvapnet, dess baser, stridsmedel och ledning, som måste rubriceras som det första ledet i vårt invasionsförsvar. Detta kan komma att föras med andra och mer kvalificerade vapenbärare än de som avses för själva invasionsskedet. Vårt aktiva luftförsvar måste vara ägnat att möta även dessa och kämpa för att överleva. Det kravet måste i vissa avseenden styra våra systems prestanda och uthållighet.

Det får icke betecknas som ett självändamål att luftförsvaret kämpar för sin egen existens. Det är ett första led i ett invasionsförsvar. Det finns inget motsatsförhållande mellan luftförsvar och invasionsförsvar, det bör stå ett likhetstecken mellan dem.

Proposition om krigsmaktens högsta ledning

I propositionen 1961:109 har chefen för försvarsdepartementet lagt fram förslag om en reform av krigsmaktens högsta ledning. Propositionen grundar sig på de förslag och andra meningsyttringar som framförts främst i de betänkanden som framlagts av 1960 års försvarsledningsutredning och 1958 års försvarsledningskommitté. Departementschefen redogör i propositionen för såväl kommitténs som utredningens uttalanden samt för remissyttrandena över betänkandena.

(Förra numret av Flygvapennytt innehöll ett fylligt referat av försvarsledningsutredningens betänkande. Här redovisas därför endast departementschefens synpunkter och förslag).

Departementschefen uttalar att han vid studium av utredningarnas redovisning av sitt arbete funnit att förslagen är väl underbyggda genom grundliga undersökningar och överväganden av de betydelsefulla och komplicerade problem det här gäller. Han ansluter sig därför i allt väsentligt till förslagen och anser att de bör läggas till grund för beslut om ny organisation m m av krigsmaktens högsta ledning.

Möjligheten att genomföra ny organisation av krigsmaktens högsta ledning utan att avvakta de resultat vartill försvarsledningsutredningen kan komma beträffande totalförsvarsledningen och utredningen av en ökad samordning på det regionala planet inom krigsmakten tas upp till granskning. Departementschefen anser att anledning saknas att dröja med beslut om krigsmaktens högsta ledning och finner det angeläget att beslut om ny organisation fattas utan dröjsmål. Den bör - med visst i det följande angivet undantag - träda i kraft den 1 oktober 1961.

Utgångspunkter och riktlinjer

Utöver de uttalanden av principiell natur avseende sådana frågor som krigsmaktens högsta lednings uppgifter i krig och fred, ansvarsfördelningen mellan den politiska och den militära högsta ledningen, sambandet mellan vår utrikespolitik och krigsmaktens högsta lednings utformning, indelning i försvarsgrenar, led-

ningens personalbehov och formerna för dess tillgodoseende som 1960 års försvarsledningsutredning gjort under denna rubrik och till vilka uppfattningar departementschefen ansluter sig görs i detta sammanhang endast ett par kommentarer.

Departementschefen understryker särskilt vad utredningen anfört om de krav, som den alliansfria utrikespolitiken ställer på vår krigsmakts högsta ledning i fråga om kvalitativa och kvantitativa resurser. Vidare framhålls, att sådana efterhand inträdande förskjutningar mellan de nuvarande försvarsgrenarnas ansvarsområden, som utredningen förklarat sig kunna räkna med, inte bör förutsättas komma till stånd först i en mera avlägsen framtid, efter den period av omkring tio år som utredningen ansett möjlig att överblicka. Att en sådan utveckling tvärtom kan göra sig märkbar redan inom en mera näraliggande tidrymd är betydelsefullt i olika hänseenden.

KRIGSMAKTENS HÖGSTA LEDNING I KRIG

Departementschefen finner det vara en riktig utgångspunkt för organisationen av krigsmaktens högsta ledning, att den i första hand skall kunna verka vid och efter ett krigsutbrott av överraskande och våldsamt typ. När det gäller att bedöma vilka åtgärder som är bäst ägnade att avhjälpa föreliggande brister då det gäller att uppfylla dessa krav har två principiellt skiljaktiga typlösningar granskats, ÖB-alternativet och militärledningsalternativet. Departementschefen anser i likhet med utredningarna och samtliga remissinstanser att ÖB-alternativet bör väljas. Likaså finner departementschefen att en befattningshavare - chefen för försvarsstaben - bör ha fullständigt ansvar och klara befogenheter att leda allt operativt stabsarbete inom högkvarteret.

KRIGSMAKTENS HÖGSTA LEDNING I FRED

Departementschefen konstaterar att vid sidan av det operativa krigsförberedelsearbetet utgör arbetet med krigsmaktens utveckling den

dominerande uppgiften i fred. Utredningarna har, när de studerat alternativa lösningar av frågan om krigsmaktens högsta ledningsorganisation i fred, utgått från de krav som ledandet av dessa båda funktioner ställer. Vad beträffar de brister som utredningarna ansett föreligga i nuläget, understryker departementschefen särskilt vad som anförts om frånvaron av en enhetlig strategisk grundsyn och fortsätter: Även om det kan vara vanskligt att göra en gradering mellan sådana ting som strategisk grundsyn, beredskap etc är jag benägen att beteckna åstadkommandet av en sådan grundsyn som ett ofrånkomligt villkor för att krigsmaktens ledning skall kunna verka på ett riktigt sätt.

Ledningen av operativ verksamhet och långsiktsplanering

Enligt de alternativ som föreslagits för ledningen i fred - ÖB-alternativet - kommer överbefälhavaren att såsom ensam beslutande under Kungl Maj:t leda och ansvara för de viktigaste funktionerna, operativt krigsförberedelsearbete och långsiktsplanering, med biträde av en allsidigt sammansatt försvarsstab. Departementschefen har vid studium av de anförda motiven blivit övertygad om att detta är en lösning som är nödvändig för att möta tidens och utvecklingens krav. Det är av flera olika skäl ett starkt intresse för statsmakterna att ledningen av en så omfattande organisation och en så förgrenad verksamhet som krigsmakten representerar, utformas på ett sätt som så långt möjligt säkerställer kontinuitet och sammanhang i verksamheten och att ansvaret inför Kungl Maj:t för de viktigaste funktionerna är samlat på en hand.

När det gäller organisationens närmare utformning för det operativa krigsförberedelsearbetet, har utredningarna ansett att överensstämmelse mellan krigs- och fredsorganisationen, ett nära organisatoriskt sammanhang mellan operativt krigsförberedelsearbete och långsiktsplanering samt enkla och entydiga linjer för samverkan med de civila delarna av totalförsvaret är faktorer, som måste tillmätas avgörande betydelse. Dessa fordringar blir, enligt departementschefen, bäst tillgodosedda i en organisation av krigsmaktens högsta ledning, som innebär att överbefälhavaren i ärenden rör-

rande operativt krigsförberedelsearbete ger direkta order till regionala chefer samt att de operativa uppgifter, som i nuläget åvilar marin- och flygstaberna handläggs i försvarsstaben.

ANM: Operativ verksamhet och operativt krigsförberedelsearbete används i enlighet med FLK begreppsbestämningar. Med operativ verksamhet inom krigsmaktens högsta ledning i krig förstås all den verksamhet som i denna instans måste äga rum för att leda våra stridskrafter. Verksamheten består i att bestämma hur resurserna skall fördelas och omfördelas, hur uppgifter skall ställas och hur dessa i nya lägen skall förändras samt hur stridskrafterna skall stödjas genom underhålls- och andra stödfunktioner. Med operativt krigsförberedelsearbete inom krigsmaktens högsta ledning förstås dels en verksamhet, som omfattar studier och analyser av vårt lands värde för en angripare och av övriga förutsättningar för landets försvar och genom vilka kraven på vårt försvar skall formuleras, dels utarbetande och utfärdande till direkt under den högsta ledningen lydande chefer och myndigheter av order och anvisningar för den operativa krigsplanläggningen, dels ock utförandet av de delar av denna planläggning, som ankommer på den högsta ledningen. Med de sålunda bestämda begreppen sammanhänger nära begreppet mobiliseringsplanläggning. Denna verksamhet syftar till att vid given tidpunkt och på given plats ställa vissa bestämda stridskrafter med fastställd utrustning till den operativa ledningens förfogande. Den operativa krigsplanläggningen och mobiliseringsplanläggningen påverkar varandra, men den senare är i sig själv icke av operativ art.

LEDNINGEN AV FÖRBANDSPRODUCERANDE FUNKTIONER

I en fråga om ledningen av de s k förbandsproducerande funktionerna - utrustning, utbildning mm - innebär försvarsledningsutredningens förslag att ansvaret för dessa funktioner alltså skall åvila respektive försvarsgrenschefer. Departementschefen ansluter sig till grundtankarna i dessa förslag, vilka syftar till att åstadkomma ökad överblick för överbefälhavaren och närmare kontakt mellan den operativa verksamheten och långsiktsplanering, å ena sidan, samt förbandsproduktionen, å den andra. Beträffande insändandet av ifrågavarande framställningar bör huvudregeln vara, att de skall insändas genom överbefälhavaren, men undantag härifrån skall kunna göras. Departementschefen anser att reglerna i ämnet bör utformas så, att avgörandet vilka typer av ärenden, som sålunda skall undantagas, tillkommer Kungl Maj:t.

Försvarsledningsutredningen har uttalat, att förvaltningstjänsten har till allmän uppgift

att realisera de intentioner i fråga om krigsmaktens utformning på kort och lågn sikt, som inom ramen för statsmakternas beslut och målsättning, medelsttilldelning etc formuleras av krigsmaktens ledning på operativa grunder. Med denna utgångspunkt står det klart, att såväl den operativa ledningen som de för stridskrafternas utrustning och utbildning ansvariga måste ha avsevärda befogenheter att styra förvaltningsverksamheten, såvitt det gäller dennas allmänna inriktning, tidsprioritering av olika projekt m m.

INTENDENTUR- OCH TYGFÖRVALTNINGSTJÄNSTENS CENTRALA ORGANISATION

Efter att ha tagit del av vad som anförts av försvarsledningsutredningen och olika remissmyndigheter med avseende på intendenturförvaltningstjänstens centrala organisation har departementschefen blivit befäst i sin uppfattning, att de - av utredningen närmare angivna - fördelar, som står att vinna genom att intendenturförvaltningstjänstens ledning koncentreras till ett för krigsmakten gemensamt verk, vida överväger tänkbara olägenheter. Principbeslut bör nu fattas om övergång till gemensam central intendenturförvaltning. Det gemensamma intendenturförvaltningsverket bör om möjligt

tillkomma under budgetåret 1962/63. Den särskilda utredningen om det nya verkets organisation m m skall enligt lämnade direktiv bedrivas med sikte på att inrättandet efter vederbörlig riksdagsbehandling skall kunna ske den 1 juli 1962.

Försvarsledningsutredningen har funnit sig inte kunna tillstyrka att något beslut om en gemensam central tygförvaltning fattas nu. De avgörande motiven har varit följande: Tygmaterielområdet domineras i ekonomiskt hänseende av stora och komplicerade vapensystem, som efter hand tillkommer. Redan nu framtages system, vilkas användningsområden sträcker sig över försvarsgrensgränserna, och denna utveckling kommer sannolikt att accentueras. Så länge huvuddelen av tygmaterielen likväl är försvarsgrens bunden, kan tiden icke anses mogen att inrätta en gemensam tygförvaltning.

Departementschefen har - efter noggrant övervägande - funnit det riktigast att bedöma frågan på samma sätt som utredningen. Detta innebär att han förordar ett bibehållande tills vidare av den tredelade organisationen. Departementschefen uttalar dock som sin bestämda mening, att organisationen bör utformas så att den främjar en utveckling i riktning mot ett för krigsmakten gemensamt tygförvaltningsverk. Utvecklingen fram till detta - för närvarande rätt avlägsna - mål måste enligt departementschefens mening innefatta en gradvis skeende omvandling av försvarsgrens förvaltningarna i riktning mot fackförvaltningar.

Direktiv och anvisningar

Enligt den av försvarsledningsutredningen föreslagna ordningen skall överbefälhavaren och försvarsgrenscheferna utöva dem tillkommande inflytande på förvaltningsverksamheten bland annat genom direktiv och anvisningar. Direktiv skall enligt utredningens förslag utgå endast från överbefälhavaren. Direktiven skall utgöra allmänna riktlinjer för myndigheternas handlande, vilka skall avspegla den grundsyn som det ankommer på överbefälhavaren att fastställa och hävda i planeringen för krigsmaktens utveckling.

Forts. på sid. 24.

USA:s avgående flygvapenchef general Thomas White gästade svenska flygvapnet tiden 25/5 - 27/5. Vid ankomsten till F 8 25/5 hälsades den höge gästen välkommen av bl a generalmajor Lage Thunberg.

Totalförsvarets upplysningsverksamhet penetrerad i utredningsbetänkande

1960 års försvarsupplysningsutredning överlämnade den 10 maj sitt betänkande till försvarsministern. Utredningen tillsattes av försvarsministern den 8 februari i fjol sedan det befunnits lämpligt med en allmän översyn av försvarsupplysningens form och innehåll. Bakgrunden var närmast ett par riksdagsinterpellationer, som besvarades den 17 december 1957 och den 11 december 1959. Interpellationerna innehöll viss kritik mot sättet för försvarsupplysningens bedrivande. Försvarsupplysningsutredningens betänkande kommer troligen att föranleda proposition till riksdagen våren 1962.

BEHOVET AV UPPLYSNING

I sitt förslag till "den fortsatta upplysningsverksamheten" konstaterar utredningen inledningsvis, att en rad faktorer medfört att "kravet på information om vårt totalförsvar och den enskilde medborgarens roll i totalförsvarssammanhanget har ökat". Man hänvisar bl a till stormaktspropagandan och hur den ofta överdrivna publiciteten kring de nya strategiska vapensystemen utnyttjas för att nedvärdera huvudmotståndarens eller småstaternas egna försvarsresurser. Motmedlet heter försvarsupplysning, "främst om fakta rörande den militärpolitiska och militärtekniska utvecklingen samt om vår på dessa fakta grundade försvarspolitik, våra skyddsmöjligheter och naturliga försvarsmöjligheter samt våra tekniska och ekonomiska förutsättningar. Sådan upplysning är desto mera angelägen som bl a de tekniska framstegen och deras konsekvenser är av så komplicerad natur, att de därmed sammanhängande problemen knappast kan förstås utan en omfattande och kontinuerlig information".

Utredningen har vidare särskilt uppmärksammat kritiken mot försvarskostnaderna och hushållningen med anvisade medel. Utredningen anser, att denna kritik "till viss del synes bottna i bristande kännedom om de för kostnadsutvecklingen avgörande faktorerna" och menar att upplysningsbehovet på detta område därför måste särskilt uppmärksammas. Utredningen

anser det i sammanhanget "angeläget att upplysningen om militärtjänstgöringen genomgående ordnas så, att de värnpliktiga uppfattar sin tjänstgöringstid som väl och effektivt använd, och att försvarets uppgifter därvid kommer att framstå som meningsfyllda".

Behovet av upplysning till ungdomen betonas också särskilt. Man påtalar, att "denna generation är starkt påverkad av de tekniska framstegen och av propagandan kring dem" och att den i stor utsträckning saknar en grunduppfattning om våra väsentligaste försvarsproblem. Utredningen anser, att dessa faktorer "särskilt (bör) uppmärksammas av de militära myndigheterna vid utbildningen av de värnpliktiga". Man understryker också behovet av upplysning till den inom krigsmakten civilanställda personalen.

SAMMANFATTNING

Samtidigt med det ökade upplysningsbehovet betonar utredningen, att utvecklingen av massmedia erbjuder ökade tekniska hjälpmedel för upplysningen. Dessa medias "genomslagskraft" anses vara så stor att "åtgärder bör vidtas och möjligheter skapas för att i ökad utsträckning bedriva upplysningsverksamhet genom massmedia. Detta synes medföra krav på ökade tekniska, ekonomiska och personella resurser hos de myndigheter som har att bedriva upplysningsverksamhet. Med hänsyn till direktiven anser sig utredningen icke kunna framlägga några sådana förslag, men man betonar att möjligheterna till ett ökat samarbete med framför allt televisionen bör tillvaratas".

OMFATTNING

Upplysningsverksamheten skall i princip avse totalförsvaret. Det gäller att upplysa såväl den egna personalen som allmänheten om "Militära, militärpolitiska, ekonomiska och tekniska samt utrikes- och inrikespolitiska fakta och analyser av betydelse för totalförsvaret. Vidare skall upplysning bedrivas om myndighe-

Forts. på sid. 26.

AVLÖNINGSPROPOSITIONEN

Liksom tidigare år har vissa anslag under fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen upptagits med beräknade belopp. I propositionen 1961:110 framlägges slutliga anslagsäskanden beträffande dessa. Propositionen innehåller dessutom förslag till organisation av den för krigsmakten gemensamma krigshögskolan, förslag om ändrad ordning för tryckning och förrådshållning av publikationer inom försvaret, förslag till personalförändringar med anledning av civilförvaltningens förslag till äskanden samt, vad avser flygvapnet, förslag till framtida verksamhet vid förutvarande Svea flygflottilj (F 8).

SLUTLIGA ANSLAGSÄSKANDEN

I statsverkspropositionen upptas anslaget för luftförsvarsrobot till 102,6 milj kr. I propositionen 1961:110 föreslås att anslaget slutligt upptas med 103,55 milj kronor (inklusive 42 milj kronor för Hawk-anskaffning åt armén).

Anslaget till avlöningar för aktiv personal m fl, som i statsverkspropositionen upptagits med 137,6 milj kronor, föreslås slutligt till 136 milj kronor.

Organisation av gemensam krigshögskola

Enligt ett av föregående års riksdag fattat principbeslut skall försvarsgrenarnas krigshögskolor ersättas av en för krigsmakten gemensam krigshögskola. Utbildningen vid den nya högskolan skall bedrivas så att den svarar mot de nuvarande högskolornas allmänna kurser, stabskurser och tekniska kurser samt framledes även för den planerade allmänna krigshögskolekursen för arméofficerare.

Departementschefen ansluter sig i huvudsak till av överbefälhavaren framlagt förslag. Enligt detta skall den gemensamma krigshögskolan organiseras hösten 1961, då skolan beräknas kunna flytta in i Svea artilleriregementes förra lokaler.

Den samordnade undervisning, som skall äga rum

vid den gemensamma krigshögskolan, kräver omfattande planläggning och därför fler heltidstjänstgörande lärare än den försvarsgrensvis bedrivna undervisningen. Ytterligare undersökning angående behov av befattningshavare som genomgått högre stabsutbildning pågår, varför slutlig ståndpunkt till frågan om antalet elever senare kommer att tagas.

För arméns del föreslås att stabskurserna påbörjas årligen och de tekniska kurserna vartannat år. Mariens stabskurser och tekniska kurser föreslås påbörjas växelvis vartannat år. I fråga om flygvapnet innebär överbefälhavarens förslag att stabskurser och tekniska kurser skall påbörjas varje år. Departementschefen förordar emellertid, att skolorganisationen även beträffande flygvapnets högre utbildning avpassas för kurser påbörjade vartannat år.

Arméns stabskurser bör bibehålla nuvarande längd omkring 24 månader. För marinens och flygvapnets stabskurser förordas en kurslängd av omkring 18 månader, vartill kommer ett övningsuppehåll under det första läsåret om fyra respektive fem sommarmånader. De tekniska kurserna bör tills vidare bibehållas vid nuvarande längd. Avsikten är att en kompletterande utredning i fråga om dessa skall utföras.

De allmänna kurserna vid flygvapnet och marinen bör enligt förslaget bibehålla nuvarande kursordning. Till frågan om allmän kurs för arméofficerare har departementschefen i detta sammanhang inte tagit ställning.

Den gemensamma krigshögskolan skall bestå av chef, skolstab samt tre utbildningslinjer, nämligen en armélinje, en marinlinje och en flyglinje. Skolchefen placeras i lönegrad Bo 4. Han biträds närmast av en regementsofficer, stabschef i Br 1, med uppgift att bli biträda högskolechefen vid samordning av undervisningen mellan olika linjer. Skolchefen och stabschefen tillsätts oberoende av försvarsgren.

Lärarbehovet har beräknats till tre linjechefer samt 33 heltidstjänstgörande militära lärare

Flygkadettskolans utlandsflygning

F 20:s utlandsflygningar har firat jubileum. Med nästan exakt 10 års mellanrum har franska flygvapnet och då närmast Ecole de l'Air i Salon de Provence stått som värdar för sina kolleger från Sverige. I början av maj 1961 följde ett förband från F 20 bestående av 24 st J 29 A och 4 st DC-3 i stort eett samma färdväg till Salon som i april 1951 flögs av

Fransmännen gjorde en flyguppvisning med Fouga Magister för de svenska kadetterna.

vilket jämfört med nuvarande lärarantal innebär en ökning vid armé- och flyglinjen med vardera två. Övriga befattningar för heltidstjänstgörande lärare föreslås omfatta 2 lektorstjänster i lönegrad Ao 26/24, en för matematik och en för teleteknik m m.

På skolans stat bör utöver linjecheferna upptagas samtliga föreslagna lärarbefattningar utom fyra (en ur vardera ingenjörs-, signal- och trängtrupperna samt marinintendenturkåren). De senare bör liksom för närvarande kommenderas till tjänstgöring vid skolan. Linjecheferna föreslås bli placerade i lönegrad Ao 26. Av de på skolans stat upptagna militära lärarna bör tre förste lärare i strategi samt nio kurschefer (fem vid armé-, två vid marin- och två vid flyglinjen) placeras i lönegrad Ar 26 eller Ar 24 och övriga i lönegrad Ar 24 eller Ar 21. Till linjechefer och militära lärare skall utgå ett utbildningsarvode om 2.400 kr per år. Vidare bör för adjutanten avses ett stabsarvode om 960 kr.

I samband med inrättandet av tjänster för personal vid den för krigsmakten gemensamma högskolan föreslås att följande beställningar

Forts. på sid. 29.

18 st J 26, 12 st Sk 16 och 2 st B 3. Här skall inga försök till jämförelse mellan dessa båda flygningar göras utan endast konstateras att värdet av övningarna i varje fall inte har minskat och att det franska flygvapnets utomordentliga gästfrihet är helt oförändrad.

Flygningen inledde med ombasering av hela förbandet till Ängelholm den 2 maj på förmiddagen. F 10 mötte som vanligt med utmärkta arrangemang och största tillmötesgående. En av DC-3:orna med ett av de två servicelagen ombord fortsatte redan samma eftermiddag till Twente i Holland för att förbereda mottagandet av resten av styrkan vid mellanlandningen där dagen därpå.

Starten från Ängelholm den 3 maj på förmiddagen skedde i relativt dåligt väder, men prognosen för Twente lovade gott. Flygningen med J 29 gick på hög höjd över ett delvis brutet molntäcke och innebar inga andra sensationer än upplevelsen att höra den intensiva telefontrafik som utväxlas mellan flygplan av skilda typer och nationalitet och kontrollorganen på marken. Oavsett hur mycket man tränat flygengelska med anmälningsförfaranden och rapporteringar här hemma blir den första praktiska erfarenheten utomlands något av en sensation.

Kadetterna och framför allt de som leder förbanden sätts omedelbart på hårda prov. Det dröjer kanske en stund innan man faller in i trallen och visar den hänsynslöshet som måste till om man skall få igenom sitt meddelande eller erhålla de uppgifter man behöver, samtidigt som man tvingas tänka åt ett helt förband.

Forts. på nästa sida.

Super Mystère intresserade svenskarna.

Naturligtvis görs ett och annat fel i början men förvånansvärt snabbt finner man sig till rätta och kastar sig med friskt mod in i flyg-engelskans språklabyrinter. Nyfikna danska och tyska jaktflygare kommer upp och granakar våra nationalitetsbeteckningar och försvinner efter en välkomnande hälsning. Man känner sig snart ganska internationell.

STARTEN MOT DIJON UPPSKJUTEN

Holländarna på Twente tog emot med välkänd precision och ledde in de tre divisionerna till basen som många gånger förut utnyttjats för mellanlandning av svenska flygförband. Tankning och lunch klarades snabbt, men starten mot dagens etappmål Dijon måste uppskjutas beroende på oroande väderrapporter på landningsbasen. Trettio minuter efter tidtabellen skedde emellertid start och återigen gick flygningen över moln och vi fick således inte heller den sträckan tillfälle att mera turistbetonat njuta av utsikten. Sträckan bjöd i stället på rika möjligheter att utnyttja de navigeringshjälpmedel som står till buds och således värdefull övning. Återigen dök flygplan upp och nosade intresserat på oss, denna gång franska Mystère IV och Super Mystère.

Dijon mötte med bra väder och divisionerna sökte sig ner i gluggar och hann få en glimt av landskapet före landningen. Mottagandet på marken blev hjärtligt och vi imponerades av det välkomponerade program som bjöds oss. Basen är ganska stor och med berättigad stolthet visade våra värdar oss runt i övningsanläggningar av olika slag och vi fick tillfälle att närmare stifta bekantskap med jaktflygplanet Mystère IV. Programmet avslutades med en middag som utan överdrift kan rubriceras som en kulinarisk upplevelse. Vi hann före sängdags med en kort promenad i staden Dijon och fick en föraning av den speciella stämning som in-finner sig en ljum kväll på en fransk gatuser-ving.

På förmiddagen den 4 möttes vi av en klarblå himmel och en härlig värme. Start programen-ligt från Dijon och flygning på 500-1000 m höjd längs Rohnedalen till Salon. Hela landskapet stod i försommarprakt med alla dess skiftande färgnyanser från de snöklädda alperna till vänster om oss till det särpräglad blå Medelhavet framför nosarna. Vi fick i rikligt mått kompensation för de skönhetssyner vi gått miste om på de tidigare sträckorna. Landningen på Salon genomfördes planenligt och därmed var den första delen av vår flygning genomförd utan några som helst missöden.

Flertalet av de kadetter, som flugit J 29 hit skiftade nu med sina kamrater som dittills upplevt färden som passagerare i DC 3:orna, och markpersonal och transportbesättningar fick ett välbehövligt tillfälle att se över materiel samt inte minst att koppla av efter den stundtals rätt hetsiga tjänsten under mellanlandningarna och de för många ganska tröttnande flygpassen i transportflygplanen.

Från allra första stund var besöket hos Ecole de l'Air en upplevelse. Man frestas att återigen tala om gästfrihet och vänlighet i ordets allra högsta potens. Allt gjordes för att vi skulle trivas och för att vi skulle få en inblick i fransmännens sätt att utbilda och fostra sin personal. Vi bjöds på besök i Marseille, med rundfärd per båt i dess enorma hamn och till Chateau d'If bl a känt från Dumas Greven av Monte Cristo, vi besökte Toulon och passade på att bada i Medelhavets 18-gradiga vatten, vi besökte de historiska platserna Arles med dess minnesmärken från

Forts. på sid. 28.

Kadettskolans flygrutt

Saab 105 i modell på parisutställningen

I samband med flygutställningen i Paris i månadsskiftet maj-juni lättade Saab lite på förlåten kring företagets senaste projekt, Saab 105. Konstruktionsarbetet fortgår fortfarande på detta nya flygplan varför fabriken fick nöja sig med att visa en modell av planet, som avses bli ett tvåmotorigt jetskolplan.

Saab 105 är ett högvingat helmetallplan med två jetmotorer och konventionellt noslandställ inbyggt i flygkroppen. Vingen är konstruerad i en enhet. Tryckkabinen är placerad framför vingen och erbjuder utmärkt sikt genom de stora plexiglasrutorna. Framme i kabinen finns två förarplatser sida vid sida. Bakre utrymmet kan utnyttjas antingen för två stolar eller en soffa med plats för 2-3 personer.

Fartprestanda ligger i högre underljudsområdet. Konstruktionen är utförd enligt beprövade principer med målsättning att få en pålitlig maskin, enkel i underhåll och med låga anskaffnings- och driftskostnader.

Motorerna är av fabrikat Turbomeca, alltså från samma franska företag som tillverkar motorerna för Alouettehelikoptrarna.

Bränsletankarna består av integraltankar i kropp och vinge.

Saab 105 är konstruerat huvudsakligen som skolplan för både militärt och civilt bruk, men lämpar sig även väl för en rad andra olika användningsområden.

Planet är i första hand avsett för skolning på mellan- och högstadiet men kan också användas för den grundläggande utbildningen. Sida vid sida arrangemanget erbjuder god kontakt mellan lärare och elev och medger en oavbruten översyn av elevens handlande.

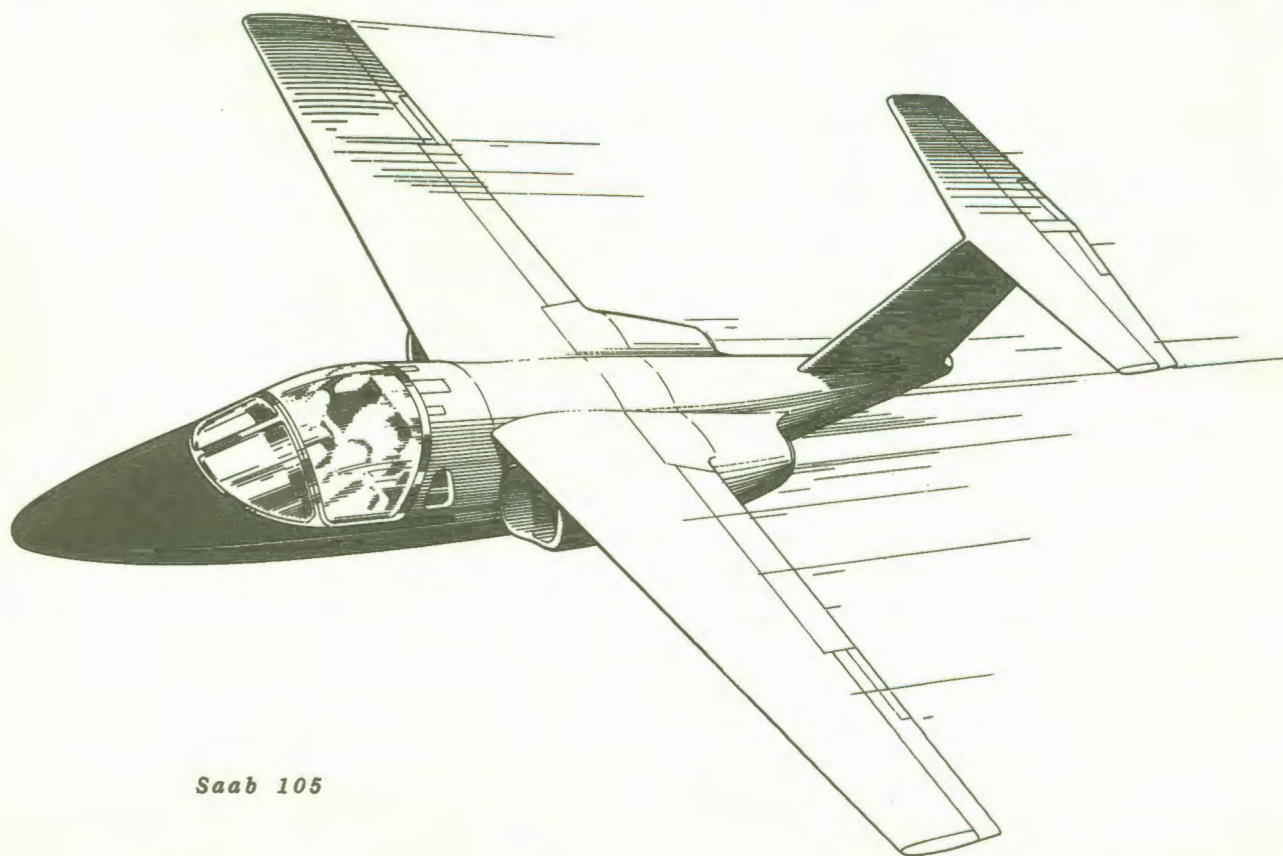
Genom vapeninstallationer kan även skjututbildning genomföras.

För militära ändamål kan Saab 105 även användas för markattackuppdrag och kan då utrustas med raketer, bomber, kanoner etc.

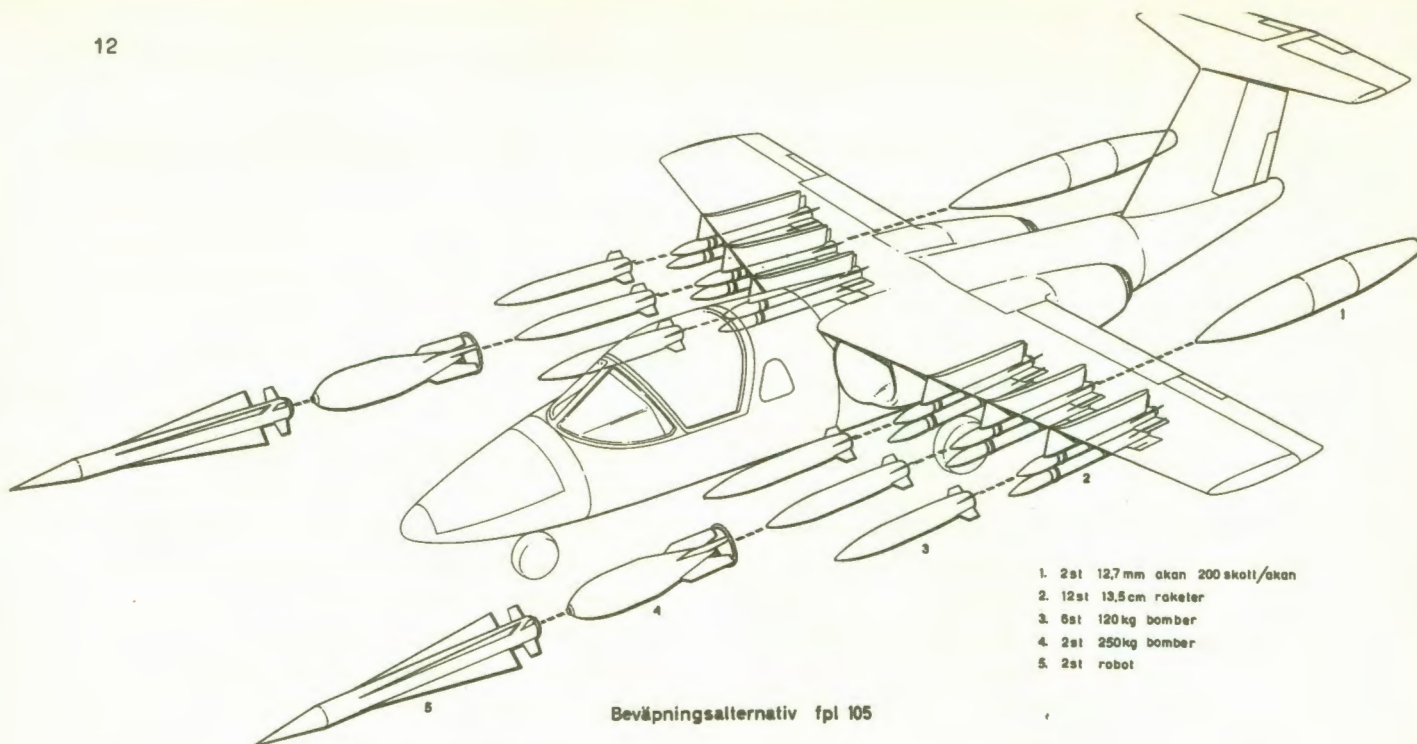
I civil skolplanversion är 105 framför allt avsedd för flygbolag och kan förses med en omfattande radio- och navigationsutrustning. De 2-3 sittplatserna i kabinens baksäte kan utnyttjas för att ta med elever på introduktionsflygningar, för åskådningsundervisning, navigationsövningar etc.

Planets grundkonstruktion gör det även väl lämpat för versioner som förbindelse- och transportplan, spanings-, kartläggnings-, ambulansplan etc.

Forts. på nästa sida.

Saab 105

Beväpningsalternativ fpl 105

Den höga marschfarten och stora aktionsradien är framträdande fördelar för ett förbindelse- och transportplan, liksom tvåmotorsäkerheten, vilken även inbegriper möjligheten att fullfölja en påbörjad start vid stopp på en motor.

För kartläggings- och spaningsändamål kan kameror installeras i kroppen eller i kapslar under vingarna. I ambulansutförande avlägsnas högra fram- och baksätet för att ge plats för en bår. Sjukvårdaren sitter då i vänster baksäte.

Saab 105 är således ett flygplan som med sina olika versioner har goda möjligheter att motsvara de varierande krav man kan ställa på ett modernt jetplan i denna storleksklass.

TEKNISKA UPPGIFTER

Spännvidd	ca	9.5 m
Längd	"	10.5 m
Höjd t. fenspets	"	2.7 m ²
Vingyta	"	16.3 m ²
Spårvidd	"	2.0 m
Hjulbas	"	3.9 m
Tomvikt	ca	2000 kg
Max. startvikt (normalutf)	"	3700 kg
Max. landningsvikt	"	3515 kg

Prestanda (vid 3000 kg flygvikt)

Startsträcka till 15 m höjd	ca	610 m
varav rullsträcka	"	360 m
Landningssträcka fr. 15 m höjd	"	860 m
varav rullsträcka	"	540 m
Stallfart vid landning	"	150 km/tim
Bästa stighastighet vid markhöjd	"	24 m/sek
Topp höjd	"	13 km
		(stighast. 0,5 m/sek)

Bästa stigtid till 8000 m	"	8 min
Toppfart på 8000 m	"	800 km/tim
Fart vid max.kontin. dragkraft på 8000 m	"	730 km/tim
Normal marschfart på 8000 m	"	640 km/tim
Största flygsträcka på 11000 m höjd och 650 km/tim	"	2700 km
Tankvolym	"	1400 l

Motor

2 st Turbomeca av typ "Ducted Fan". Max. dragkraft per motor 700 kp.

Hawkers VTOL-prov går vidare

(Aeroplane 6/4 1961)

Proven med VTOL-flygplanet Hawker P.1127 går vidare. I motsats till Short SC.1 (Ufl nr 3, 1960) som har särskilda lyftmotorer har P.1127 endast en motor. Genom vridbara munstycken omlänkas jetstrålarna från denna nedåt vid vertikalflygning och bakåt för normal flygning. De första proven (FV-nytt nr 2, 1960) gällde VTOL-flygning och nu har man hunnit utföra prov med start och landning som med vanligt flygplan.

Nästa punkt i programmet torde bli övergång mellan de olika flygtillstånden.

Reds anm: Trots fördelarna med VTOL torde flygplanets framtid vara oviss. Vertikalegenskaperna fås på bekostnad av last i form av bränsle, vapen och utrustning. I stället har STOL-principen många förespråkare inom NATO. Redan en kort startsträcka på 50-100 meter innebär att ett litet flygplan som P.1127 kan medföra cirka ett ton större last.

Amerikanska flygvapnet inför en Communications Service

För två år sedan (se Ufl nr 2/59) meddelades att inom RAF bildats ett nytt command - Signals Command. Omorganisationen var ett uttryck för den allt större betydelse, som måste tillmätas de elektroniska hjälpmedlen i ett modernt flygvapen med globala uppgifter.

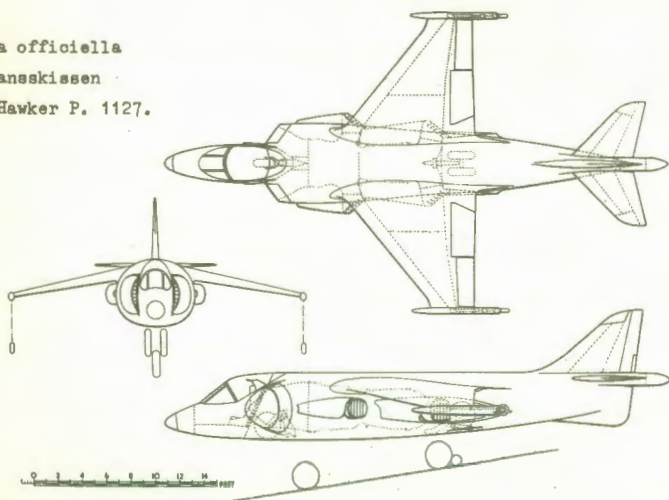
Den 30 januari i år offentliggjorde amerikanska försvarsdepartementet att även USAF genomför en liknande organisationsförändring från 1 juli genom att bilda "Air Force Communications Service". Omorganisationen skall genomföras successivt och vara avslutad i juli 1963.

Ledningen för den nya organisationen förläggs till Scott Air Force Base (I11). Air Force Communications Service kommer att från övriga Commands överta ansvaret för drift och underhåll av USAF samtliga flygradio- och marktelekommunikationsnät. Vidare skall navigeringshjälpmedlen sortera under organisationen.

Prov som har utförts inom Stillahavs- och Alaska-regionerna har visat, att man kommer att nå en högre effektivitet med samtidiga ekonomiska och personella besparingar genom en organisationsförändring av detta slag.

När nyheten offentliggjordes sade amerikanske flygvapenchefen, General Thomas D. White, att man förutom besparingar väntar sig ökade möjligheter till samordning av det totala försvarets olika telekommunikationssystem.

Första officiella
treplansskissen
över Hawker P. 1127.

Som även framhölls i Ufl nr 2/59 i en kommentar till omorganisationen av RAF kan ingen direkt jämförelse mellan signalorganisationen i vårt och stormakternas flygvapen göras med hänsyn till de väsentliga skillnaderna i operativa uppgifter, omfattning och organisation i övrigt.

Världens mest erfarne pilot?

Åter har den amerikanske piloten Max Conrad slagit ett världsrekord i uthållighetsflygning. Denna gång flög han i en Piper Aztec Jordan runt (42.000 km) på 8 dagar, 18 timmar och 36 minuter. Därmed har han slagit flera rekord, men framför allt är det den snabbaste flygning som gjorts på sträckan med ett kolvmotordrivet flygplan.

Aztec är ett tvåmotorigt femsitsigt flygplan för kommersiellt bruk. Motorerna är på vardera 250 hästkrafter. För rekordförsöket hade extratank inmonterats i kabinen men i övrigt var flygplanet standardutrustat. Medelfarten

Max Conrad har just landat på en svensk flygplats efter en leveransflygning med en Piper.

med alla mellanlandningar och övernattningar inräknade var inte mindre än 200 km/tim. 160 timmar tillbringades i luften och 50 på marken. Conrad var ende förare, men åtföljdes av en FAI-kontrollant.

Prestationen är i och för sig mycket god men blir än bättre då man närmare studerar mannen bakom den. Max Conrad är 58 år och har tio

Forts. på nästa sida.

På mindre än fem minuter har de fallskärms hoppande räddarna gjort sina hopp och fäst flytanordningen vid kapseln. De väntar här på att bli hämtade. Under verkliga förhållanden skulle de öppna kapseln och hjälpa astronauten.

Flygburna grodmän räddar rymdresenär

(Missiles and Rockets, febr. 6, 1961)

Historiens mest vittomfattande operation för att rädda livet på en enda människa kommer att sättas igång i och med den första utskjutningen av en bemannad Mercury-satellit i en bana runt jorden. (I begränsad omfattning fick denna räddningstjänst sitt elddop när den förste amerikanen, kommandörkapten Shepard, gjorde sin korta rymdvisit den 5 maj i år). Amerikanska flygvapnets räddningstjänst (USAF Air Rescue Service) har sökt få fram fallskärms hoppare med speciell undervattensträning för att plocka upp rymdkapseln och dess besättningsman från vilken punkt som helst längs sträckningen av Mercury-satellitens olika banor.

Amerikanska rymdfartsstyrelsen (NASA) har valt ut nio i förväg planerade nedslagsplatser i norra Atlanten och marinens 4:e jagarflottilj svarar för täckningen av de mest sannolika områdena. Flygräddningstjänsten blir ansvarig för resten av världen.

För de rymdskott som ska göras med hjälp av raketerna Atlas har flygräddningstjänsten vidtagit åtgärder för att kunna nå vilken plats som helst på jorden inom 18 timmar. Flygplan tillhörande marinen och strategiska flyget kommer att vara i luften längs alla delar av de banor kapseln beskriver under 4½ timmes färd. Planen kommer att ha 1½ timme på sig att flyga från ett område till ett annat alltefter banans sträckning.

Om rymdkapseln hamnar på land så blir det inga större svårigheter för räddningsmanskaper. Emellertid kommer rymdfarkostens bana att gå fram över stora områden av Afrika och Asien där den sannolikt skulle komma att landa i en otillgänglig djungel eller i ökenträkter. Räddningsmanskaper kommer att vara berett på sådana eventualiteter.

Men de mest svårlösta problemen uppstår om satelliten hamnar i något av de vidsträckt världshaven utanför de beräknade nedslagsområdena. För uppgiften att rädda en astronaut som landat i havet kommer flygräddningstjänsten att utbilda 56 frivilliga, som speciellt tränats att använda en apparat för andning under vattnet kallad SCUBA (Self-Contained Underwater Breathing Apparatus). Hälften av de 56 kommer att tilldelas 4:e jagarflottiljen för att göra tjänst i de beräknade nedslagsområdena. Resten kommer att bevaka haven världen runt.

VÄRLDENS MEST ERFARNE PILOT?

Forts. från föreg. sida.

barn och fem barnbarn. Han har hunnit vara både trafikflygare och flyglärare och har satt åtskilliga rekord med lätta flygplan. 75 atlantkrossningar och diverse färder till alla delar av världen har han gjort i samband med leverans av småflygplan.

Det mest anmärkningsvärda är dock hans flygdagbok, som visar att han flugit 39.000 timmar till dags dato. Det innebär att Max Conrad tillbragt fyra och ett halvt år av sitt liv i luften.

De första frivilliga "Mercury-räddarna" började sin träning förra sommaren vid marinens grodmansskola i Key West. De två först utbildade, sergieanterna William R Hyatt Jr och Charles Tolbert tjänstgör nu vid flygräddningens högkvarter på flygbasen Orlando i Florida för att vidareutveckla förfaringsätten för dem som ska gå i deras fotspår.

Några av dessa män kommer att dra nytta av att de tidigare varit med om att plocka upp Discoverer-kapslar från Stilla Havet. Åtta av dem har varit kommenderade till sådana operationer. I allmänhet kommer räddningsmanskaper att insättas på "team-basis" med två i varje plan. Sålunda kommer 28 räddningsflygplan att delta i en rymdfärd med en Mercury-satellit; 14 i de planerade upptagningsområdena och 14 världen runt. Sammanlagt kommer cirka 60 flygplan ur flygvapnet, marinen och Coast Guard att delta för spaning samt hjälpa till på andra sätt.

En undervattenstränad räddare har på sig en utrustning som - inklusive blyvikter för att göra honom kapabel att simma snabbt under vatten - väger cirka 75 kg. Så här har man planerat att det ska gå till vid räddningsproceduren:

- Fäll markeringsskärmen mot kapseln. Räkna sekunderna tills flygplanet är över kapseln så att Du vet hur lång tid det tar nästa gång.
- Hoppa.
- Gör Dig kvitt reservfallskärmen medan Du är i luften.
- Veckla ut räddningsflotten vilken blåses upp i luften.
- Fäst förbandsutrustningen i en lång lina.
- Lösögör Dig ur fallskärmen strax innan Du når vattenytan.
- Landa inom 30 meters avstånd från flotten.
- Sök upp kapseln.
- Fäst en lina vid flotten.
- Simma under vattnet till kapseln.

Moderniserade Militära Fakta

En ny upplaga av Militära Fakta har nu kommit ut. Den innehåller en modernisering av de uppgifter som förekom i 1960 års upplaga samt några nya fakta från civilförsvaret och frivilligorganisationerna. Militära Fakta utsänds genom de militära bokförråden och Frivilligorganisationernas Samarbetskommitté och skall tilldelas aktivt befäl och reservbefäl samt civilmilitär personal av officers och underofficers grad. Den skall också vid behov kunna delas ut till deltagare i frivillig befälsutbildning.

- Flygplanet fäller en "flytanordning", en speciell modifierad 20-mannaflotte.
- Blås upp flytanordningen, för in den under kapseln och håll denna flytande.

Under tiden har den andra räddaren förenat sig med sin kamrat. Räddarna kan öppna sidan på kapseln efter det att de fått upp den på räddningsflotten om inte astronauten redan öppnat inifrån.

Resten av operationen är bara rutin.

Ovan: Ett tvåmannateam förbereder fallskärmsbrott. Utrustningen väger lika mycket eller mer än sin bärare. Nedan: En man håller flytanordningen på plats medan den andre spänner fastsättningskabeln. När detta är gjort blåses flytkragen upp och sjöräddningsteamet bereder sig att klättra ombord för att hjälpa astronauten ifall detta blir nödvändigt.

Flygvapenmeteorologer på studiebesök i USA

USA-besöket blev en mycket givande och intressant resa i vänlig atmosfär, berättar stabsmeteorolog Herrlin. Men resan var också krävande med ett mycket omfattande program, i vilket en perfekt tidshållning förutsattes såväl beträffande briefingar och besök som förflyttningar med flygplan och bilar. Allt fungerade emellertid utmärkt och under resans 18 dagar i USA fick vi se mycket av specifikt intresse beträffande forskning, operativ tjänst och metodik.

Resrutter och studieobjekt var i stort följande:

WIESBADEN: 2. Weather Wing högkvarter. Svarar för den allmänna verksamheten inom Europa, Främre Orienten och Afrika.

RHEIN-MAIN AFB: En Weather Squadron, varav 5 under 2. W.W., övriga i High Wycombe, Orly, Torrejon och Sidi Slimane. Under dessa lyder ett 30-tal detachements vid olika baser.

Med en DC 6 gick färden vidare från Rhein-Main över Orly och Keflavik till Andrews AFB utanför Washington.

ANDREWS AFB: 4. Weather Group. Verksamhet för Air Research and Development Command, Air Material Command, USAF Hq Command och Air University samt vissa speciella projekt enligt Ch AWS direktiv.

WASHINGTON: AWS klimatcentral, US Weather Bureau (motsvarande SMHI), den för civil och militär väderlektjänst gemensamma centralen för numeriska prognoser av allmän natur i Suitland. Den militära väderlektjänsten hade

Flygvapnets stabsövermeteorolog O Herrlin företog under slutet av förra året en studieresa i Amerika hos US Air Force's väderlektjänst (AWS). Här berättar han om resan. Denna företogs efter inbjudan från chefen för USAF/AWS överste N L Peterson. Stabsövermeteorologen åtföljdes av förste stabsmeteorolog S-B Nordström. Avsikten med besöket var att studera hur AWS efter några år av särskilt intensiv utveckling bedriver sin verksamhet för att fylla behoven för NORAD, SAC, TAC, MATS, forskningen, utvecklingen av vapensystem och materiel och för ett avsevärt antal andra funktioner.

dessutom egna sådana centraler på olika platser för specifika behov, som icke kunde koordineras med de civila. Numeriska prognoser utnyttjades intensivt, så långt metoden över huvud medger och automationen hade nått långt.

McGUIRE AFB: 9. W.G./det. 22. Verksamhet för MATS Eastern Transport Air Force (huvudsakligast Atlanttrafiken). 4. W.W./12 W.Sq./det. 4. Verksamhet för sektor New York luftförsvar. Sage-system. Kompletta färdplaner med hänsyn till väder och övriga faktorer utarbetas med elektronisk databehandlingsmaskin (IBM 7090), samma maskin som vi själva kommer att övergå till i höst för beräkning av numeriska prognoser. Anskaffas av Foa. Erfarenheten har visat att samtliga basväderrapporter (som nära överensstämmer med vår princip) för aktuella baser måste kunna presenteras på en gång för överblick av läget. Larmövning med F 106 demonstrerades här.

HANSCOM FIELD: Specialorgan under Ch AWS stab. Electronic Support System Project Office för vädersystem 433 L och Geophysics Research Directorate ur AROC. Avser en höggradig automation av väderlektjänstens olika arbetskrävande faser, allt från observationer över insamling och bearbetning till spridning av läges- och prognosresultat. Plottingmaski-

Forts. på sid. 32.

Flygvapennytt presenterar:

ARMSTRONG WHITWORTH AW. 660

(Flight 10/2 1961)

Under senare år har en tydlig tendens gjort sig märkbar inom militärflyget på båda sidor om Järnridån. Flygtransportkapaciteten ökas genom att flygvapnen tillförs nya förbättrade flygplantyper som tillgodoser alla vapengrensars behov av snabba transporter av folk och materiel.

Orsakerna till det ökade transportbehovet är flera. Bland annat anses risken för lokala krig ha ökat, vilket medfört behov av att snabbt kunna förflytta relativt stora mängder trupp och materiel av olika slag. Inom de större nationerna pågår för närvarande utveckling av åtskilliga transportflygplan för rent militära bruk. God fältmässighet eftersträvas genom korta start- och landningssträckor samtidigt som flygplanen förses med egna lastanordningar, kraftaggregat etc.

Storbritannien utvecklar för närvarande två projekt: Short Belfast och AW. 660. Den förstnämnda typen är avsedd för mycket tunga transporter men den senare kan sägas lämpad för diverse militära lufttransporter utom av den allra tyngsta materielen, t e interkontinentala robotar. Prototypen av AW. 660 har nu börjat flyga och typen skall här närmare beskrivas, då den kan anses vara representativ för den nuvarande utvecklingen på det militära transportflygets område.

ÄVEN CIVIL VERSION

AW. 650 Argosy är det civila fraktflygplan ur vilket AW. 660 har framtagits. Skillnaderna ligger framför allt i starkare motorer, förstärkningar och ändrade lastarrangemang. Typ 650 har såväl nosparti som bakkropp upphängda på vertikala gångjärn. Dessa delar kan alltså svängas åt sidan för lastning från två håll. Militärversionen däremot har endast öppning bakåt. Portarna består av övre och nedre halvor upphängda på horisontella gångjärn. Arrangemanget kallas på engelska "clamshell (mussla) doors". Den nedre halvan utgör lastramp och portarna kan öppnas under flygning i farter upp till 260 km/tim. Det har alltså blivit

möjligt att fälla även skrymmande last i fallskärm.

Landstället är förstärkt för att tillåta de större hjuldimensioner som ansetts nödvändiga vid flygning från provisoriskt anlagda baser. De strukturella förändringarna har inneburit en viktökning på 1,6 ton. AW. 660 har därför fått effekten ändrad från 2 105 hk till 2 680 hk per motor.

FÄLTMÄSSIGHET

Bakportens roll som lastramp är ett exempel på hur flygplanet gjorts självförsörjande vid lastning. Ett annat är det reservkraftsaggregat som byggts in i vänstra stjärtbommen. Det är en turbinmotor om 60 hk som driver en hydraulpump och två generatorer. Anordningen utnyttjas för att starta huvudmotorerna, för att öppna bakportarna samt för övrig hydraulisk och elektrisk kraftförsörjning på marken. Dessutom kan systemet utnyttjas som nödkraft i luften särskilt för att öppna och stänga bakportarna.

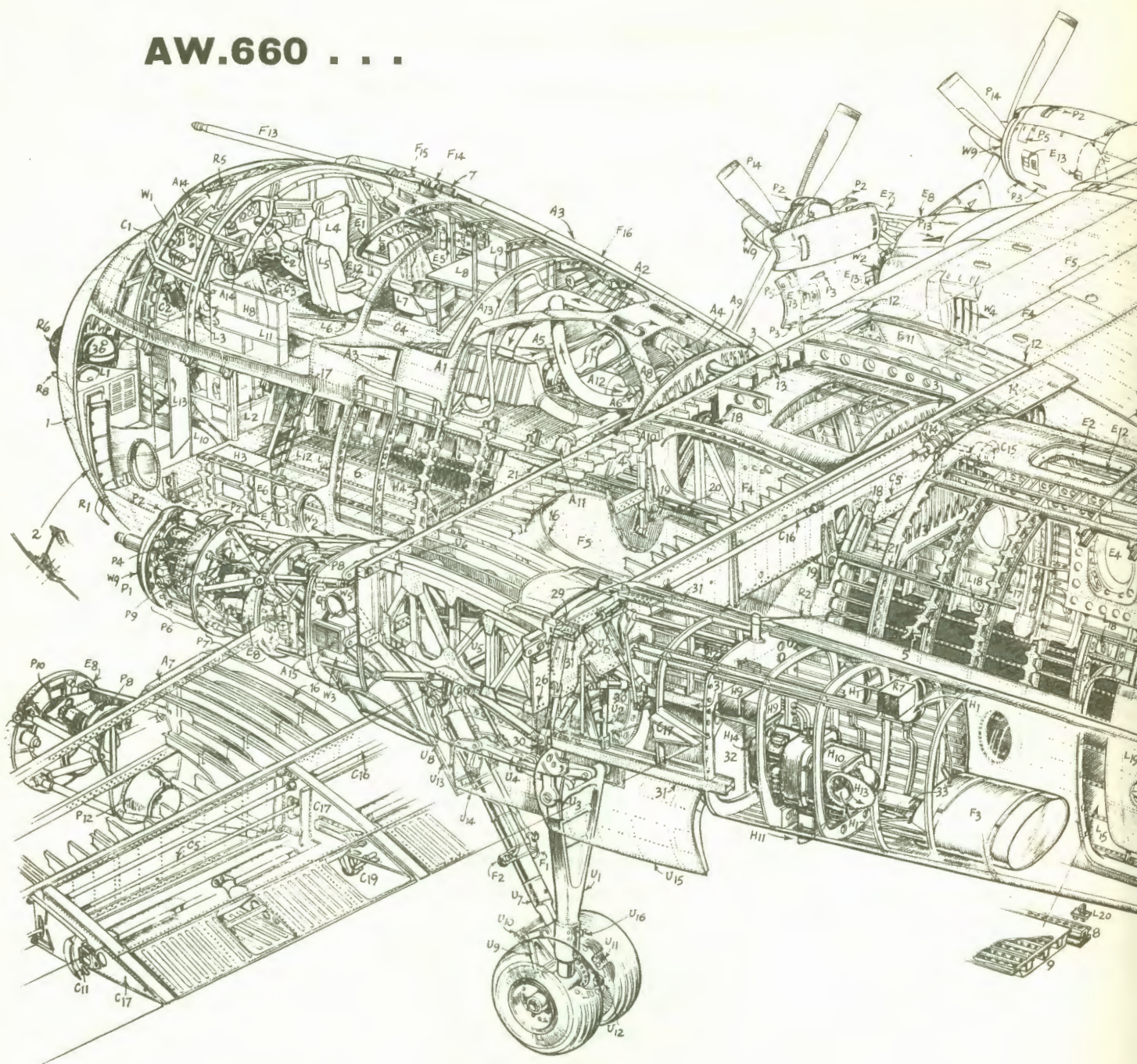
Såväl besättnings- som lastutrymmena har tryckkabin, vilken medger flygning på hög höjd. Den i militärversionen utökade besättningen består av två förare, en navigatör och en färdmekaniker. Navigeringsutrustningen har bland annat kompletterats med en radaranläggning, vars radom framgår av röntgenskissen på följande uppslag.

För att möjliggöra längre non-stop-flygningar har AW. 660 anordningar för lufttankning.

Storbritannien har hittills lämnat beställning på 56 flygplan. Enbart dessas transportkapacitet motsvarar den som hela Transport Command hade för fem år sedan. Avsikten är att de med hjälp av lufttankning skall kunna flyga till vilken plats som helst i världen utan mellanlandning med sin last av trupp eller material. AW. 660 tar maximalt 12,8 ton eller 71 fullt utrustade soldater eller 54 man fallskärmstrupp. Som ambulans tar flygplanet 48 bärar förutom

Forts. på nästa sida.

AW.660 . . .

Forts. från föregående sida.

sjukvårdspersonal m m. Vidare kan en mängd lastalternativ med fordon och kanoner förekomma. Materiel som fälls i fallskärm kan lastas i elva entonsbehållare eller på tre plattformar om tillsammans 12,2 ton. Aktionsradien med en dylik maximilast är 500 km men kan med full bränslelast och mindre nyttolast (9,5 ton) ökas upp till 5500 km. Härnedan följer ytterligare några data och prestanda.

Spännvidd	35 m
Längd	27 m
Tomvikt	25 ton
Maxvikt	46 ton
Marschfart	430 km/tim

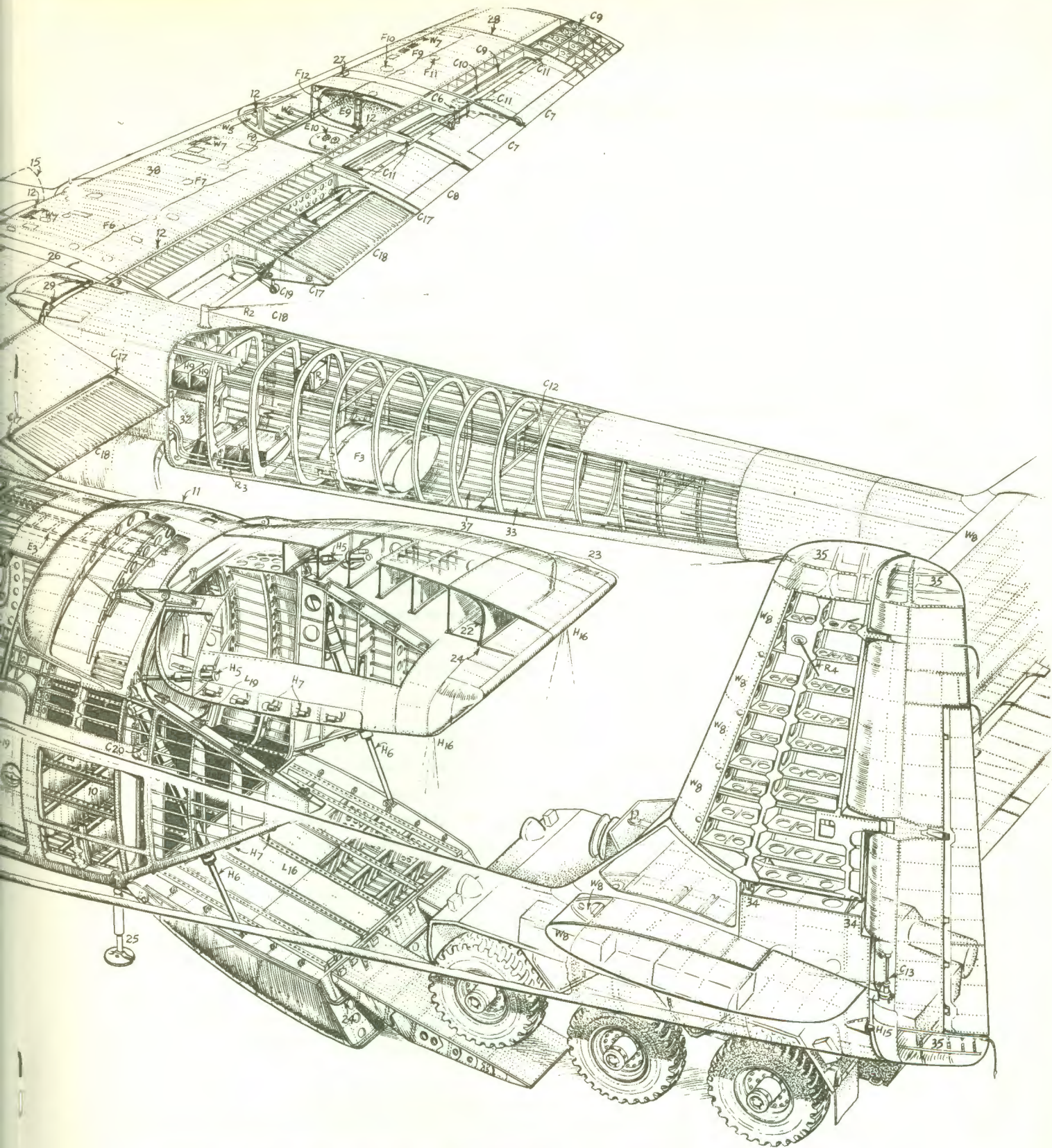
Utvecklingen av krigsflygplan går mot mycket

VTOL. Tendensen torde därför vara att flygbaser av nuvarande typ med långa banor minskar i antal och ersätts av små provisoriska stråk och smärre startplattor. Följden bör bli ett behov av STOL/VTOL-flygplan även för transporter. Armstrong-Whitworth-fabriken har avslöjat vissa funderingar på att senare bygga AW. 660 i STOL-version med "blåsta klaffar" och VTOL-version med särskilda luftmotorer.

Förklaringar till röntgenskiss över AW. 660

Allmänt 6 Låda för noshjul, 7 Virvelgeneratorer runt övre däck, 8 RÄls, 9 Golvpanel, 11 Aerodynamisk utfyllnad, 15 Uppfällbar vingfrankant, 22 Inre lufttät vägg, 23 Utfyllnade-kåpa, 25 Stödstöta vid lastning.

Kabinluftavstemet A 1-2 Värmevärlare. A3

ressorer, A5 Kalluftanläggning, A7-8 Ljuddämpare, A12 Vattenavskiljare.

Kontroller C1 Ratt, C2 Pedaler, C3 Central reglagebock, C5 Stötstång skevroder, C9 Statisk balans, C10 Dynamisk balans, C11 Upphängning, C12 Roderlinor för stjärtradern, C14 Växellåda för klaffar, C15 Hydraulmotor för klaffar, C18 Tre slotförsedda klaffar på var sida.

Nödustrustning E1 Nödutgång för besättningen, E2 Nödutgång för passagerare, E3 Stege för E2, E4 Nödutgångar (4 st), E5 Handeldsläckare, E7-8 Brandskott, E11 Gummilivbåtar.

Bränslesystem F3 Vatten-metanoltankar (2x 310 liter), F4 Reservtankar (1600 liter), F5 Tank nr 1 (1400 liter), F6 Tank nr 2 (1700 liter), F7 Tank nr 3 (1500 liter), F8 Tank nr 4 (1200 liter), F9 Tank nr 5 (400 liter),

F13 Påfyllning vid lufttankning.

Teleustrustning R1 Rebecca-antenn, R2 Kortvågsantenn, R3 Radom för Doppler-radar, R4 Mottagarantenn för riktad VHF-radiofyrr (VOR), R5 Deccaanläggning, R6 Edco E. 160 radar.

Hydraul- och elsystem H1 Hydraulreservoar i stjärttbom, H2 Ventilbatteri, H4 Omformare, H5-6 Manövercylindrar, bakportar, H7 Hydrauliska låsbultar, H10 60 hk turbomotor drivande hydraulpump och elgeneratorer, H11 Luftintag för H10, H12 Utblåsning för H10, H13 Kyl-luft för generator och H12, H16 Belysning.

Motoranläggning P1 Rolls-Royce Dart R Da. 8 Mk 101 turboprop, P2 Oljekylare, P6 Kompressor-del, P7 Brännkammardel, P8 Hjälpparat för generator, kabinkompressor och hydraulpump, P11-13 Kylluft.

Några synpunkter på talkommunikation

Talkommunikation måste inom FV kunna användas vid miljöer av vitt skilda slag beträffande bullernivå och -karaktär, temperatur, lufttryck, fast/rörlig arbetsplats och kontinuerlig/dis-kontinuerlig drift, som tillsammans eller var för sig påverkar talgarnityrmaterielens utformning. Sålunda kan det i vissa fall vara lämpligt att använda handmikrotelefon, i andra fall mikrofon och hörtelefon med huvudbygel eller rumsbunden fast mikrofon och högtalare.

Den miljöfaktor, som med naturnödvändighet mest påverkar talgarnityrmaterielens konstruktion, är bullernivån, som kan variera från många gånger till bråkdelar av talets nivå.

Här följer tre exempel på bullernivå, där talkommunikation förekommer. Nivåerna uppspelas som relativa nivåer avsevärt lägre än i verkligheten:

- bullernivån vid motorkörningsplats med flygplan 32 B
- bullernivån i kabin på flygplan 32 B
- bullernivån i rum med flera av varandra oberoende talare.

För god talåtergivning fordras att de i talkommunikationskedjan ingående elementen ges för olika bullernivåer lämpliga elektriska och akustiska egenskaper och det är inte alltid, som den bäst uppfattade talåtergivningen erhålls med den materiel, som ger den mest exakta kopian av talet.

Människor, som har vant sig vid att tala i lokaler med hög bullernivå, ställer omedvetet om sitt sätt att tala, förvränger sitt tal så att de blir hörda. De talar onaturligt gällt och monotont.

Då människor talar med tekniska hjälpmedel, mikrofon-förstärkare-hörtelefon, är bullernivån ofta olika på talare- och lyssnarsidan, varför ovannämnda omställning av talet inte kommer till stånd. Dessutom är bullernivån ibland så hög, att direkt talförbindelse skulle vara helt omöjlig.

Genom att ge de tekniska hjälpmedlen speciella egenskaper kan då talet förändras så att uppfattbarheten i buller ökas. Med kompressions- eller klippförstärkare ges talet fast nivå, så att förhållandet mellan överförd taleffekt och bullernivån på lyssnarsidan blir största möjliga.

Genom lämpligt val av frekvenskurva kan förhållandet mellan överförd taleffekt och störningar från tidigare delar av transmissions-systemet förbättras. Genom lämplig utformning och användning av mikrofonen kan störförhållandet på talsidan förbättras. Mikrofonen kan göras riktnings- och avståndskänslig eller huvudsakligen känslig för ljudvågor, som förmedlas genom kontakt med delar av ansiktet eller halsen.

(Här följer exempel på hur taluppfattbarheten kan förbättras genom val av lämplig mikrofon).

1. I tyst rum

- högklassig tal- och musikmikrofon (DH11)
- mikrofon för FV nya talutrustningar i fpl (M4)
- halsmikrofon för tal i extremt hög bullernivå (ZA19734).

2. I kabin fpl 32

- den högklassiga mikrofonen DH11
- den nya fplmikrofonen M4

3. I buller utanför fpl 32 vid motorkörning

- den högklassiga mikrofonen DH11
- halsmikrofonen ZA19734

Även om ovan nämnda anordningar ibland avsevärt förbättrar taluppfattbarheten skall dock

alltid eftersträvas att hålla låg buller- och störnivå på talkommunikationer, så att enkel, lättanvänd, driftsäker och prisbillig talgarnityrmateriel kan användas.

Störande bullernivåer kan sänkas genom att minska störkällans avgivna ljudeffekt, att öka avståndet till eller att avskärma från störande ljudkällor och allt efter till buds stående möjligheter har i olika sammanhang en eller flera metoder i kombination givit avsevärda resultat t e:

I fpl-kabiner har trots ökad motoreffekt på fpl bullernivån kunnat minskas främst genom lämplig utformning av roterande delar och genom införande av ljuddämpare i luftledningar till kabinen.

I TL-torn minskas utifrån kommande fplbuller avsevärt genom införande av extra glas i fönstren.

I rum med många talande personer (lgo m m) sänks bullernivån genom att dämpa rummens begränsningsytor genom införande av talhytter och genom ersättning av systemet fast mikrofon/högtalare med rörlig mikrofon/högtalare eller huvudgarnityr.

Förut nämndes att vid direkt tal mellan människor i samma rum inträffar en naturligt betingad och genom vana och träning mer eller mindre förbättrad förmåga att ställa in rösten för bästa möjliga taluppfattbarhet. Vid tal med tekniska hjälpmedel erhålls ej de rätta impulserna för det efter lyssningsförhållandena bästa talet, då medhörning och avlyssning

Tunisiensvenskarna medaljerade

Från Carthago i Tunisien - där flygvapnets senaste "filial" finns - kommer det då och då brev om hur svenskarna har det. Verksamheten därnere fortskrider helt enligt planerna. Det enda man hittills kan rapportera på minussidan är en buklandning på bana. Det var en elev i EK som helt enkelt glömde fälla ut landstället och den civile TL reagerade uppenbarligen inte. Landningen gick emellertid fint, skadorna blev små: en förstörd propeller, några bottenplåtar och skador på klaffarna. Ur ett brev från en av den svenskledda flygskolans officerare tillåter sig FV-nytt härnedan att saxa några avsnitt. (I Flygvapennytt nr 1 1961 fanns en artikel om svenskstarten i Tunisien).

"För närvarande håller den tunisiska flygskolan på med uttagning av kurs 611 B som från början omfattat 12 elever. Kurs 611 A (också 12 elever) är färdig med sin uttagningsperiod och av den återstår 6 godkända elever. Utav
Forts. på nästa sida.

sker i rum med olika miljöer. Därför är det viktigt att det ibland med stor möda konstruerade kommunikationssystemet används på rätt sätt. Härvid är att märka att ju besvärligare de akustiska förhållandena är och ju mer speciella egenskaper materielen ges dess svårare är den att använda.

Normalt är de rum vi använder för talkommunikation mer eller mindre störda av t e motorbuller eller ovidkommande tal. Därför beräknar vi talkommunikationsanläggningarna med små avstånd mellan munnen och mikrofonen.

FAST
MIKROFONHÖGTALARE

RÖRLIG
MIKROFONHÖGTALARE

HUVUDGARNITYR

OLIKA SÄTT ATT ARRANGERA HÖRKÄLLAN

RÄTT

FEL

ANVÄND MIKROFONEN RÄTT!

Ingenjör Nordbäck (t v) har just mottagit sitt stipendium ur general Ljungdahls hand. I mitten generallöjtnant Rapp.

Första stipendiet har utdelats ur general A G Ljungdahls fond

Som bekant instiftade förre chefen för flygvapnet general Ljungdahl av medel som insamlats inom flygvapnet i samband med hans avgång en fond benämnd "General A G Ljungdahls fond". Fonden, som uppgick till tiotusen kronor, skall jämte avkastning förbrukas inom sex år och premier och stipendier skall främst kunna tilldelas anställda inom flygvapnet, vilka antingen som elever vid utbildningskurser eller på annat sätt visat prov på framstående personliga egenskaper och yrkesskicklighet. Om särskilda omständigheter föreligger kan medel även användas för hjälp till efterlevande åt befattningshavare, som omkommit genom olyckshändelse.

Beslut om utdelning fattas av en nämnd, som förutom av donator, general Ljungdahl, består av ledamöter representerande alla personalkategorier inom flygvapnet.

Nämnden har nu verkat i ett år och vid sammanträde den 10/4 beslöts enhälligt, att ett stipendium på 970 kronor för år 1960 skulle tilldelas flygingenjören av 1. graden K-E Nordbäck, som under en lång följd av år skött haveriärenden inom Materielkontrollsektionen på flygförvaltningen på ett skickligt, lojalt och hängivet sätt. Vid en ceremoni på CFV:s tjänsterum den 27/4 överlämnade general Ljung-

dahl belöningen till ingenjör Nordbäck. I ett tal till stipendiaten uttryckte general Ljungdahl sin och nämndens uppskattning av ingenjör Nordbäcks arbete till flygvapnets bästa, varefter CFV gratulerade den förste innehavaren av ett stipendium ur fonden.

Det är nämndens förhoppning, att när 1961 års stipendium utlyses omkring den 15/11, cheferna inom flygvapnet använder sig av möjligheten att visa sin uppskattning av skickliga underlydande genom att föreslå dem till belöning.

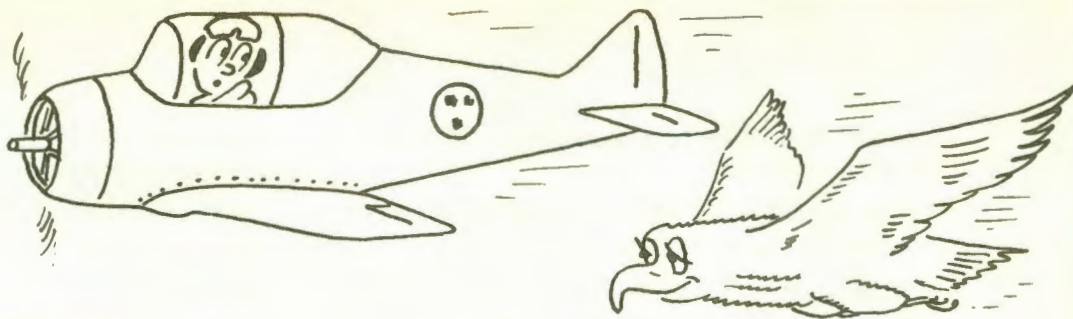
TUNISIENSVENSKARNA MEDALJERADE

Forts. från föregående sida.

tre gendarmer (civilt utbildade till motsvarande svenskt privatflygarcertifikat) har en elev behållits för utbildning till militär förrare. Erfarenheterna av en kort testperiod i luften är gynnsamma och det syns vara en bra metod för gallring då uttagningskommission med psykologer etc inte finns.

Vidare fortsätter utbildningen med kurs 602 (7 elever) som nu har ca 100 flygtimmar samt AFT med kurs 601 (4 elever med vardera drygt 200 timmar). Av detta framgår att man inte lider brist på arbete vid flygskolan.

Forts. på nästa sida.

F 16-pilot rotflög med havsörn

Under en navigeringsflygning den 21 april i det uppländska havsbandet mellan fyrarna Svartklubben och Örskär upplevde föraren en unik ornitologisk händelse. Flygföraren som var från F 16 och flög i en Sk 16 hade just passerat Svartklubbens fyr då han på stort avstånd och på ungefär samma höjd (ca 300 m) som han själv flög på upptäckte en stor fågel. För att inte komma för nära fågeln svängde föraren ut åt höger men drog av nyfikenhet samtidigt av gas. Fågeln, som visade sig vara en praktfull havsörn, flög på samma kurs. Sk 16 passerade den med en lucka på ungefär 50 meter och med mycket ringa fartöverskott. Då fågeln inte visade någon som helst rädsla utan helt lugnt fortsatte sin flykt i riktning mot Örskär med hjälp av enstaka vingslag, minskade föraren farten ytterligare, stöttade med lite klaff och drog sig ytterst försiktigt in till en plats något framför och ovanför örnen. Hela tiden var Sk 16-piloten beredd att göra en snabb undanmanöver.

Så småningom låg örnen perfekt på rotetvåans plats med ett mellanrum på 6 till 7 meter och något negativt stafflad. På detta sätt flög "roten" på rakbana i ungefär 3 minuter och med en fart på något över 150 km/tim. Örnens flykt

Flygplanparken har ständigt utökats vid skolan bl a tack vare SAAB:s leveranser. Nu förfogar skolan över 8 Super Cub, 2 Piper Tri-pacer och 15 Safirer. Frågan om köp av helikoptrar och jetflygplan är ännu inte avgjord, men svenskarna har demonstrerat översända ritningar från SAAB på flygplan 105 och de tunisiska instanserna har visat tillbörligt intresse för flygplantypen".

"Verksamheten flyter ganska bra här", berättar brevskrivaren vidare, "men ingalunda problemfritt givetvis, och det har ju heller ingen väntat. Vi improviserar och försöker lösa uppkommande problem på smidigaste sätt och det har hittills gått bra både vad beträffar flyg- och teknisk tjänst. För någon tid sedan hade alla svenskarna glädjen att få motta "la medaille de l'Independence".

verkade på intet sätt panikartad. Den seglade fram i suveränt majestät till synes helt oberörd av sin ovanliga uppvaktning.

Efter hand tycktes örnen emellertid få svårigheter med plattshållningen, varför flygföraren bröt ut åt höger och fortsatte navigeringen, en upplevelse rikare och imponerad av den ståtliga fågelns "prestanda" i lufthavet.

Tjugoårsjubileum på F 11

Lördagen 3/6 och söndagen 4/6 firade Kungl Södermanlands flygflottilj sitt tjugoårsjubileum med två förnämliga flygdagar. Flottiljen hade åstadkommit en föredömlig utställning, som omfattade bl a flygsoldatens utbildning. Vidare presenterade man en unik utställning av flygfotografier vars förnämsta attraktion var en bild tagen från ballong över Odenplan år 1897.

Flyguppvisningen började med modellflyg, fortsatte med segelflyg och sportflyg. I andra avdelningen av flygprogrammet fick åskådarna en imponerande uppvisning av olika slag av flygning från ballongjakt med SK 50 till avancerad flygning med J 35. Programmet avslutades med en rejäl "slutkläm" - bang med J 35.

För åskådarnas materiella behov hade man anordnat ett fältkök och marketenteri. Man hade även tänkt på de allra yngsta och ordnat med särskild plats för spädbarnsvård. God service!

Flygdagarna gynnades av ett strålande väder. Slutintrycket var att det blev två lyckade flygdagar, helt värdiga flottiljens traditioner.

PROPOSITION OM KRIGSMAKTENS HÖGSTA LEDNING
Forts. från sid. 6.

Departementschefen finner det naturligt att de av överbefälhavarens direktiv som berör förvaltningsmyndigheterna, lämnas genom respektive försvarsgrenschefer. Denna ordning torde vara lämplig icke blott när det gäller försvarsgrensförvaltningarna utan även i den mån direktiv är avsedda att inverka på gemensamma förvaltningsmyndigheters verksamhet.

Vad anvisningarna beträffar, vilka även enligt utredningens förslag i förekommande fall skall kunna underställas högre myndigheters prövning, syns enligt departementschefen det förtydligandet böra göras att denna högre myndighet alltid bör vara Kungl Maj:t, oavsett om anvisningarna meddelats av överbefälhavaren eller av försvarsgrenschef.

Frågan huruvida överbefälhavarens kommunikation med förvaltningsmyndigheterna bör äga rum direkt eller - som utredningen ansett - genom försvarsgrenscheferna, har dryftats av ett par remissmyndigheter. Departementschefen finner det naturligt, att de operativt betingade anvisningarna, men icke direktiven, riktas direkt till förvaltningarna; försvarsgrenscheferna bör dock erhålla kännedom även om anvisningarna genom avskrifter eller på annat sätt.

FÖRSVARSGRENSCHEFS INFLYTANDE PÅ FÖR-
VALTNINGSTJÄNSTEN

Utredningens majoritet har föreslagit, att försvarsgrenschefernas chefskap över respektive försvarsgrenars tygförvaltande verk skall upphöra. Departementschefen biträder utredningsmajoritetens förslag. Förutom att detta förslag syns departementschefen logiskt och systematiskt riktigt är huvudskälet därtill den i det föregående angivna principen, att organisationen bör utformas så att den främjar en utveckling i riktning från försvarsgrensförvaltning mot fackförvaltning. Även om den rådande ordningen för tygförvaltningsverkens ledning sannolikt skulle kunna fungera tillfredsställande ännu någon tid, måste man enligt departementschefens mening räkna med att utvecklingen mot fackförvaltning förr eller senare kommer att framtvunga en ändring. Departementschefen har ansett det lämpligast att principbeslut om denna ändring fattas i samband med den försvarsledningsreform som nu fö-

restår men att genomförandet sker vid en senare tidpunkt, t ex då det nya gemensamma intendenturförvaltningsverket träder i verksamhet.

FÖRSVARETS FÖRVALTNINGS DIREKTION

Förvaltningsdirektionen har enligt departementschefens uppfattning visat sig kunna göra insatser av betydande värde för samordning och rationalisering av förvaltningarnas verksamhet. Det är därför mest ändamålsenligt att bygga vidare på direktionen i strävandena att ytterligare utveckla denna samordning och rationalisering särskilt inom tygförvaltningens område. I enlighet härmed förordas icke tillkomsten av någon fristående styrelse för de tygförvaltande verken.

VISSA SÄRSKILDA FRÅGOR

Departementschefen biträder förslaget från Försvarets Civilförvaltning att äskandet av försvarsgrenarnas avlöningsanslag skall ankomma på försvarsgrenscheferna under medverkan av civilförvaltningen.

Departementschefen anmäler sin avsikt att vid ett senare tillfälle föreslå Kungl Maj:t att meddela beslut, innebärande att chefen för försvarsstaben skall vara representerad i försvarsgrenarnas befordringsberedningar.

HÖGSTA LEDNINGEN AV DET TOTALA FÖR-
SVARET

I frågan om inrättandet av ett försvarsråd eller en försvarsnämnd förutsätter departementschefen att den kommer att behandlas i den påbörjade andra etapp av försvarsledningsutredningens arbete, som avser totalförsvarsledning.

Militärledningen

Vad de båda utredningarna anfört om militärledningen har biträgt departementschefen uppfattningen, att en effektivisering och intensifiering av verksamheten i detta forum är önskvärd och att åtskilligt torde stå att vinna därigenom. Inom militärledningen bör överläggningar äga rum om olika för krigsmakten

centrala frågor. De medel som föreslagits för att verksamheten skall ge bättre utbyte - främst utnyttjandet av ett gemensamt stabsunderlag för överläggningarna samt skyldighet för ledamöterna att ange sina ståndpunkter i förelagda ärenden - syns departementschefen lämpligt valda. Han finner det också värdefullt, att försvarsledningsutredningen så klart fastslagit militärledningens karaktär av ett organ för överläggningar men inte för kollektiva beslut. Bestämmelserna om militärledningen bör gälla endast i fred.

ANSVAR OCH ARBETSFÖRDELNING MELLAN HÖGRE STABER

Departementschefen ansluter sig till meningen, att försvarsstaben i framtiden inte bör ha andra uppgifter än att vara överbefälhavarens stab, liksom att dess arbete bör koncentreras till de viktigaste verksamhetsområdena och inte innefatta detaljarbete som kan utföras på annat håll. Det är angeläget att dessa principer blir vägledande för arbetet i den omorganiserade staben.

Den viktigaste ändringen i rådande arbetsfördelning mellan försvarsstaben och försvarsgrensstaberna är att sådana ärenden av operativ art, som nu handläggs i marin- och flygstaberna, överförs till försvarsstaben. Något operativt krigsförberedelsearbete skall i fortsättningen givetvis inte bedrivas i någon av försvarsgrensstaberna.

FÖRSVARSTABENS INRE ORGANISATION

Departementschefen tillstyrker, att en befattning som souschef inrättas i försvarsstaben.

Beträffande den ställning som upplysningsorganet i försvarsstaben bör inta, föreslår departementschefen att en upplysningsavdelning inrättas och ställs direkt under försvarsstabschefen, varvid nuvarande sektion III utgår.

Departementschefen anser det vara lämpligt att befästningsinspektionen, vars verksamhet har åtskilliga anknytningar till olika verksamhetsgrenar inom försvarsstaben och som för närvarande lyder under överbefälhavaren, inordnas i försvarsstaben. Befästningsinspektören bör likasom nu vara chef för fortifikationskåren och i

denna egenskap lyda under chefen för armén.

Departementschefen finner det naturligt och angeläget, att långsiktig personalplanering snarast möjligt infogas bland arbetsuppgifterna för försvarsstabens planeringsorgan. En beställning för detta ändamål bör tillkomma.

BEHOVET AV STABSPERSONAL I FÖRSVARSTABENS FREDSORGANISATION

Förslaget till personalförändringar innebär bl a att nuvarande beställning för chef för försvarsstaben i Bo 5 eller Bo 4 utbyts mot beställning i Bo 5. En beställning för överste eller kommandör i Bo 4 för souschef vid försvarsstaben inrättas. Beställningar för 2 överstar i Bo 4 eller Bo 3 samt en överste eller kommandör i Bo 4 eller Bo 3 tillkommer i operationsledningen. En beställning för överste eller kommandör i Bo 4 eller Bo 3 tillkommer i planeringssektionen. De tre sistnämnda beställningarna tillkommer genom överföring och omvandling av en Bo 1 vid armén, en Bo 3 vid flottan och en Bo 3 vid flygvapnet (chefen för F 14, Halmstad). Behovet av officerare på aktiv stat i den organisation av försvarsstaben som nu föreslås uppgår till 103 st. Av dessa föreslås 81 beställningar uppföras på försvarsstabens stat.

Behovet av försvarsstabsaspiranter uppgår till 20 varav 10 ur armén samt 5 ur vardera marinen och flygvapnet.

De totala kostnadsökningarna för löner under olika anslag i detta sammanhang utgör i runt tal 400.000 kr för helt budgetår.

Departementschefen understryker den vikt som han tillmäter den försvarsledningsreform som nu förestår. Det grundläggande motivet för att föreslå denna i många avseenden genomgripande reform är självfallet att departementschefen är övertygad om att möjligheter därigenom öppnas att i betydande grad öka vår försvarseffekt. Från en synpunkt sett innebär detta, att vi kan räkna med större säkerhet för att de medel som anslås till vårt förevar och de uppoffringar i övrigt som detta betingar kommer till största nytta. Det står emellertid klart, att den effektivare ledning av krigsmaktens verksamhet, som vi önskar uppnå, icke kan väntas komma till stånd enbart genom att man föreskri-

ver ändringar i ansvarsförhållandena och den organisatoriska indelningen. En nödvändig förutsättning är också, att erforderliga stabsresurser ställes till förfogande för beredning av överbefälhavarens beslut m m.

Departementschefen erinrar om försvarsledningsutredningens uttalanden till förmån för en ordning, enligt vilken personalförteckningar för de högre staberna i högre grad än nu är fallet avspeglar det verkliga personalbehovet. Departementschefen ansluter sig till principen och fäster därvid särskilt avseende vid önskemålet att i så liten utsträckning som möjligt och åtminstone inte för tillgodoseende av varaktiga personalbehov i staberna störa utbildningsarbetet vid förbanden genom kommendering av personal från dem.

FÖRSVARSGRENSLEDNINGARNAS ORGANISATION M M

Det är angeläget att snarast möjligt få klarlagt vilka arbetsuppgifter, vilken organisation och vilka personalresurser som bör avses för de nu mer eller mindre provisoriskt organiserade försvarsgrensstaberna jämte övriga i försvarsgrensledningarna ingående enheter utom försvarsgrensförvaltningarna. I likhet med försvarsledningsutredningen anser departementschefen att undersökningar i angivet syfte bör verkställas. De bör genomföras snarast möjligt med sikte på att beslut i ärendet skall kunna, efter vederbörlig prövning från riksdagens sida, börja tillämpas under budgetåret 1962/63.

Allmänna riktlinjer för översynen bör vara anpassning till försvarsledningsreformens principer samt åstadkommande av rationalisering och ökad fasthet i organisationen. Uppmärksamhet bör dessutom ägnas frågan om att ge de tre försvarsgrensledningarna en i fråga om grunddragen mera likformig organisation än för närvarande samt att alla möjligheter att - utan förfång för tjänstens ofrånkomliga krav - vinna personalbesparingar givetvis bör tillvaratas.

TOTALFÖRSVARETS UPPLYSNINGSVERKSAMHET PENETRERAD I UTREDNINGSBETÄNKANDE
Forts. från sid. 7.

ternas bedömningar, slutsatser och beslut i fråga om det totala försvarets organisation, utveckling, utbildning, materielanskaffning osv".

I fråga om upplysningsverksamhetens omfattning synes utredningen gå längre än vad som stadgats i TjRK kap 16 mom 3.

ANSVAR OCH OMDÖME

Utredningen redovisar sedan många av de svårigheter som i praktiken uppstår då man skall avgöra innehållet i upplysningen. Man är fullt medveten om det omöjliga i att med allmänna riktlinjer täcka alla de gränsfall och intrikata avvägningefrågor som kan uppstå. Man har just därför funnit det angeläget att betona att de som i tjänsten svarar för försvarsupplysningen handlar under Ämbetsmannans ansvar och att man ytterst måste lita på vars och ens ansvarekänsla och omdöme. Man betonar bl.a.

dels att vissa delar av den militära utbildningen har en sådan karaktär att den kan framstå som propaganda för den militära ledningens uppfattning i en viss fråga,

dels att en föreläsare eller skribent lätt uppfattas som företrädare för den myndighet han representerar även om han aldrig så tydligt poängterar sitt personliga åsiktsengagemang. Men man anser det uppenbart orimligt - och klart i strid med den personliga åsikts- och yttrandefriheten - att söka begränsa möjligheterna för försvarets representanter att vid sidan av sin tjänsteutövning fritt hävda sin mening i tal och skrift.

I det följande hävdas att en föreläsare i tjänsten bör ha rätt att uttala sin personliga uppfattning även i frågor av politisk natur. I själva verket kan detta bidra till att åhörarna på rätt sätt förmår bedöma innehållet i framställningen. Det är emellertid angeläget att klargöra att det är fråga om en personlig uppfattning och att även andra meningar kan göra sig gällande. Föreläsaren bör i möjligaste mån klargöra aktuella frågeställningar och objektivt redogöra för argumentationer på ömse sidor. Man anser att

"En på detta sätt bedriven upplysningsverksamhet ställer givetvis stora krav på befällets omdöme men torde likväl vara att föredra framför ett system, som hindrar vederbörande att tala öppet inför truppen. I de militära skolorna bör uppmärksamheten ägnas åt att förbereda befälet för uppgifter av detta slag och att klargöra de svårigheter som kan föreligga".

I ett särskilt avsnitt ges några exempel på den omfattande samordning som redan nu äger rum inom totalförsvaret. Man får samtidigt veta att en hel del upplysningsmaterial - avsett att spegla totalförsvarets verksamhet - just nu utarbetas vid försvarsstaben under medverkan av totalförsvarets olika myndigheter. Det rör sig bl.a. om

Ett totalföresvarsspel och ett lydbildband om totalförsvaret. Dessa - sannolikt klara före midsommar - rekommenderas för utbildningen av försvarets personal samt i samband med föreläsningar vid folkhögskolor.

En totalföresvarsbroschyr på några av världsspråken. Skall vara klar någon gång i höst.

Undervisningsunderlag för lärare om svenskt totalföresvar. Meningen är att slutföra detta arbete i år.

Anvisningar för totalföresvarsutställningar. Dessa sändes ut redan den 20 april i år till samtliga förband.

ORGANISATION

I sitt organisationsförslag framhåller utredningen, att det främsta önskemålet gäller "en principiell samordning och gemensam inriktning av upplysningen". Något direkt samgående mellan de olika myndigheternas upplysningsorgan anses för närvarande inte erforderligt i detta syfte.

I ledningen för totalförsvarets upplysningsverksamhet föreslås en direkt under Kungl Maj:ts stående nämnd, kallad Totalförsvarets upplysningsnämnd. Denna nämnd kommer därvid att för krigsmaktens del ersätta den nuvarande Försvarets upplysnings- och personalvårdsnämnd (FUP), som föreslås upphöra. På personalvårds-sidan har 1958 års personalvårdsutredning tidigare uttalat, att FUP:s verksamhet på detta område bör upphöra.

Den kvalificerade myndighetsrepresentation, som den nya nämnden föreslås få, anses motivera en kvalificerad representation även på riksdagsplanet. Man torde därvid kunna räkna med att en i försvarsfrågor väl insatt riksdagsman utses från vart och ett av de fyra demokratiska partierna.

Det bör också observeras, att nämnden får rådgivande och inte beslutande funktion, och att det fortfarande ytterst är chefen för vederbörande myndighet som har att ta ställning till nämndens råd och anvisningar.

Den kommitté med representanter för de olika totalförsvarsmyndigheterna, som föreslås "för verkställande av nämndens beslut", får alltså ingen direktivrätt i egentlig mening utan skall främst svara för att de olika myndigheterna blir delaktiga av nämndens beslut samt bereda de ärenden som skall tas upp i nämnden.

I övrigt föreslås ingen förändring av upplysningstjänstens organisation inom krigsmakten.

Utredningen skisserar också två andra organisationsalternativ, som man dock valt att ställa på framtiden. I båda dessa "framtidialternativ" förutsätter man en starkare samordning av de skilda totalföresvarsgrenarnas verksamhet i övrigt och rekommenderar därvid en ökad samordning även på upplysningssidan.

Det bör i det sammanhanget observeras att 1960 års försvarsledningsutredning i sitt första delbetänkande anfört bl.a.:

"att den i Frankrike tillämpade anordningen med en särskild totalföresvarsstab, vilken organisatoriskt utgör ett mellanled mellan å ena sidan krigsmakten och de civila totalföresvarsgrenarna och å andra sidan regeringen icke utgör ett för svensk del godtagbart alternativ".

NY UPPLYSNINGSTIDSKRIFT

Av de siffror, som lämnas av utredningen, framgår att den utökning av försvarsgrenstidskrifternas innehåll och spridning som blivit en följd av indragningen av Kontakt med krigsmakten i stället medfört ökade kostnadskrav från dessa publikationers sida.

Utredningen har emellertid funnit behov av en ny - för totalförsvaret gemensam - upplysningstidskrift. Av de 240 000 kr per år, som denna publikation beräknas kosta, anser man att krigsmakten bör bidra med de 113 000 kr, som på försvarsupplysningsanslaget utgår till försvarsgrenstidskrifterna. Dessa bör därvid återfå de uppgifter och den spridning de hade före nedläggandet av Kmk och som en konsekvens

Forts. på nästa sida.

därför i fortsättningen bekostas på resp försvarsgrens övningsanslag. Utredningen betonar emellertid särskilt "önskvärdheten av en fortsatt utgivning av dessa publikationer med hänsyn till att de - trots den föreslagna inriktningen - även i fortsättningen måste tillmätas värde från upplysningssynpunkt såsom komplement till den föreslagna totalförsvarstidskriften".

Vid sin bedömning av den fortsatta presstjänsten framhåller utredningen, att exempelvis en omorganisation av förevarets högsta ledning kan leda till att det befinns mest praktiskt att överföra ytterligare uppgifter från försvarsgrenarnas pressorgan till försvarsstabens pressavdelning. Utredningen anser emellertid att

"argumenten för presstjänstens kvarblivande i försvarsstabens och försvarsgrensstaberna för närvarande är bärande och vill understryka att praktisk erfarenhet från andra institutioner pekar på nödvändigheten av att informationstjänsten erhåller en sådan i förhållande till andra avdelningar fristående ställning direkt under vederbörande institutions chef, att verksamheten kan bedrivas på ett från publicitetsorganens synpunkt snabbt och effektivt sätt".

Med hänsyn till behovet och betydelsen av en aktiv försvarsupplysning har utredningen ansett det angeläget "att väsentligt ökade medel för försvarsupplysning ställs till myndigheternas förfogande". På grund av att utredningsdirektiven som allmän riktpunkt angett att kostnaderna för verksamheten inte bör tillåtas öka, har utredningen inte ansett sig kunna komma med specificerade förslag till anslagshöjningar. Man framhåller dock att de medel, som för närvarande står till förfogande på krigsmaktens upplysningsanslag är klart otillräckliga.

FLYKKADETTSKOLANS UTLANDSFLYGNING

Forts. från sid. 10.

romartiden och vi klättrade omkring i grottstaden Les Baux. Vi fick se prov på avancerad flygning i förband i den högre skolan med Fouga Magister och sist men inte minst gav man oss prov på vad det franska köket kan prestera när det är som bäst.

Besöket hos Ecole de l'Air varade till den 8 maj då start skedde med flygbasen Cazaux

vid Cote d'Argent sydväst om Bordeaux som mål. Etappen var relativt kort och vädret bra, varför flygningen var snabbt och enkelt avklarad. En radarstation tog på ett ganska tidigt stadium hand om förbanden och ledde ned genom det tunna molntäcke som täckte större delen av landskapet fram till utgångsläge för landning. Cazaux är bl a bas för skjututbildning och bombfällning och förbanden baseras där under perioder på en till två månader i taget. Vid sidan av den utbildningen sker viss utprovningssyftighet med ny materiel och vi fick tillfälle att provsitta berömdheter som Mirage III, Standard IV, Super Mystère och Fiat G 91.

Tisdagen den 9 start igen, nu med basen Creil norr om Paris som mål. Den sträckan hade nog i förväg bedömts som den svåraste, främst beroende på att Creil ligger i Parisområdet med en intensiv civil och militär flygverksamhet. Inte utan viss spänning närmade vi oss Paris på respektfull höjd, beredda på en omständlig och detaljövervakad inflygnings- och landningsprocedur. Spänningen upplöstes så småningom åtminstone för förarna i "Swedish red" som inte fick någon som helst radiokontakt vare sig med kontrollorgan eller landningsbas utan helt och hållet fick klara sig själva. Men också det gick bra vilket framför allt visar värdet av noggranna förberedelser och förmågan att kunna improvisera när något i planläggningen

Ovan: Huvudbyggnaden vid Ecole de l'Air.

klickar. (Felet den här gången låg i en högtalare i tornet i Creil men rättades till före de övriga flygplanens landning). Efter lunch på basen transporterades hela personalstyrkan till hotell inne i Paris och därmed vidtog den mera fria delen av programmet. Under två och ett halvt dygn hade var och en tillfälle att på egen hand eller i grupper bese världsstaden.

Forts. på nästa sida.

Fredagen den 12 skedde återtransport till Creil, varifrån vi startade på förmiddagen för att efter planenlig mellanlandning i Leeuwarden i Holland för tankning och lunch och i Ängelholm för intullning och förnyad tankning landa i Uppsala på eftermiddagen.

Alla tre sträckorna bjöd på bra flygväder och den största sensationen den dagen var nog att ha ätit frukost i Paris, lunch i Holland och middag hemma i Uppsala.

Utlandsflygningar ger erfarenhet i stor omfattning för all deltagande personal och bidrar till att skapa aktning för vår personal och vår materiel. Under årets flygning har ett enda flygplan haft ett fel som snabbt kunde avhjälpas. Vi har vår tekniska personal att tacka för den saken. Kadetterna har tjänstgjort som divisionschefer och har lett sina förband över en stor del av Europa utan att några större misstag har gjorts. Vi har haft tillfälle att studera utbildning och materiel vid andra länders flygvapen och utbyta erfarenheter med utländska kolleger. Vi har också haft möjligheter att besöka platser av stort kulturhistoriskt värde och möta människor som till viss del har ett annat sätt att se på tillvaron än vi. Allt detta utgör viktiga faktorer i vår utbildning inte minst av den personal som om några år kommer att beträda ledande poster i flygvapnet.

AVLÖNINGSPROPOSITIONEN

Forts. från sid. 9.

skall utgå ur flygvapnets personalförteckningar. En chef för flygkrigshögskolan i Bo 3, en överstelöjtnant eller major i Ao 26/24, en major i Ao 24, en major eller kapten i Ao 24/21, och 3 kaptener i Ao 21, samt två arvodesbefattningar, en i A: 24 och en i A:17, liksom tjänster för en kontorist i Ae 9 och ett kontorsbiträde i Ao 5. Vid överföringen av personal från de nuvarande högskolorna till den nya högskolan räknar departementschefen med att vissa befintliga tjänster föres på övergångsstat eller övergångsvis kvarstår i organisationen.

Verksamheten vid Svea Flygflottilj

Efter förslag av Kungl Maj:st 1958 har riksdagen beslutat om indragning av Svea flygflottilj (F 8). Som följd av riksdagsbeslutet har chefen för flygvapnet tidigare framlagt två för-

slag rörande verksamheten i fred vid F 8. Det första förslaget, som framlades 1958, fordrade enligt departementschefen ytterligare överväganden. Beträffande det andra förslaget, som framlades 1959, uttalade departementschefen att han ur skilda synpunkter fann det fördelaktigt att till F 8 förlägga annan verksamhet än sådan som chefen för flygvapnet föreslagit.

1960 uppdrogs åt chefen för flygvapnet att noggrant överväga möjligheterna att annorstädes bedriva den flygverksamhet som enligt flygvapenchefens senaste förslag skulle äga rum vid F 8. I skrivelse den 14/11 1960 framlade chefen för flygvapnet utredning och förslag rörande förläggning av flygverksamheten vid flygledningens flygavdelning, sjätte transportgruppen och flygräddningsgruppen samt vissa förslag om hur F 8:s anläggningar skulle utnyttjas. Utredningen innehöll två alternativa lösningar, organisationsalternativ A och organisationsalternativ B. Enligt båda skulle barkarbyfältet utnyttjas som krigsbas och vissa hangarutrymmen som förråd för krigsflygplan medan befintliga byggnader skulle utnyttjas för viss skolverksamhet och som förläggning. Vidare skulle i båda alternativen jetflygning med flygledningens flygavdelning förläggas till Västmanlands flygflottilj (F 1) i Västerås, där en hangar till en kostnad av 4 milj kronor bedömes bära tillkomma. I båda alternativen beräknades driftskostnaderna minska, mest i alternativ B. Å andra sidan tillkom i detta alternativ ytterligare investeringsbehov uppskattat till 2 alternativt 6 milj kronor.

Enligt organisationsalternativ A skulle F 8 alltså utnyttjas för transport- och räddningsflygning samt för den del av flygledningens flygavdelning vid vilken flygning med propellerplan utföres.

I organisationsalternativ B förutsattes att sistnämnda del av flygledningens flygavdelning skulle förläggas till Södertörns flygflottilj (F 18), Tullinge, medan transport- och räddningsflyget skulle baseras på Bromma eller Arlanda.

Chefen för flygvapnet har förordat organisationsalternativ A. De mer vägande invändningar som kunnat resas mot fortsatt flygverksamhet vid barkarbybasen har i detta alternativ eliminerats. Alternativ B medför inte någon vinst för den civila byggnationen utöver alternativ

A, men är, enligt chefen för flygvapnet, ur organisatoriska och ekonomiska synpunkter o-gynnsammare.

Genom transportflygningarna och flygningarna med propellerplan vid flygledningens flygavdelning torde några kännbara bullerstörningar, som lägger hinder i vägen för ett önskvärt utbyggande av omkringliggande samhällen, inte behöva uppkomma. Några nämnvärda olägenheter i berört avseende syns inte heller förorsakas av den begränsade flygverksamhet som följer av föreslagen förrådsuppställning av flygplan vid F 8. Såvitt avser samordningen med den civila flygtrafiken är organisationsalternativ A, enligt vad luftfartsstyrelsen uttalat, i varje fall tills vidare godtagbart.

Departementschefen konstaterar, att remissmyndigheterna vitsordat, att de svåraste flygbullerstörningarna kring Barkarby kommer att bortfalla enligt det av flygvapenchefen förordade organisationsalternativet. De kvarvarande bullerstörningarna torde huvudsakligen vara sådana som orsakas av jetflygningar i samband med tillämpningsövningar under ca två veckor per tvåårsperiod. Dessa flygningar sammanhänger med barkarbybasens användning som krigsbas. Med hänsyn till dessa flygövningars begränsade omfattning bör de, såvitt nu kan bedömas, inte ur bullersynpunkt utgöra hinder för bebyggelse. Att inte utnyttja F 8 som krigsbas syns enligt departementschefen, med hänsyn till vad överbefälhavaren och flygvapenchefen anfört, inte kunna komma ifråga av operativa och ekonomiska skäl.

Departementschefen tillstyrker att flygverksamhet i den omfattning och av det slag flygvapenchefen föreslagit i organisationsalternativ A i vart fall t v bibehålls vid F 8.

Med den begränsade verksamhet som framdeles kommer att bedrivas vid F 8 bör detta förband enligt departementschefens mening inte benämnas flygkår. Departementschefen föreslår, att den organisation som skall administrera flygbasen m m benämnas Barkarby flygdepå (F 8). Beträffande personalen vid F 8 anför departementschefen att den av flygvapenchefen beräknade personalen bör kunna minskas med en kapten och en sergeant. Chef för förbandet bör en regementsofficer vara. Övriga av chefen för flygvapnet föreslagna personalförändringar biträds.

Mot vad chefen för flygvapnet anfört rörande

det tidsmässiga genomförandet av de föreslagna organisationsförändringarna har departementschefen inte funnit anledning till erinran. För att angivna tidsförhållanden skall kunna hållas bör projektering av den vid F 1 erforderliga hangaren snarast påbörjas. De föreslagna personalförändringarna bör enligt Kungl Maj:ts närmare bestämmande verkställas i takt med organisationsförändringarna.

Till frågan om utnyttjande av F 8:s anläggningar i övrigt är departementschefen inte nu beredd att ta ställning. Vid utnyttjandet av dessa bör bl a hänsyn tas till de lokaldispositioner som kan bli aktuella i samband med förflyttningen av Svea artilleriregemente (A 1). Mot förslaget att till F 8 förlägga bastjänstskolan samt viss utbildning av trafikledare syns såvitt nu kan bedömas, inte finnas anledning till erinran. Departementschefen tillstyrker att vissa hangarutrymmen vid F 8 utnyttjas för förrådsuppställning av krigsflygplan.

Tryckning och förrådshållning av publikationer

Tryckning för försvarets räkning ombesörjes för närvarande av försvarets kommandoexpedition vad avser publikationstryck och av försvarets oivilförvaltning vad avser blanketttryck. Från huvudregeln att försvarets kommandoexpedition skall ombesörja tryckning av publikationer finns emellertid vissa undantag. de materielförvaltande verken kan sålunda själva med utnyttjande av sakanlag ombesörja tryckning av publikationer som erfordras för materielförvaltningen. Vidare har statmyndighet rätt att låta trycka anvisningar, meddelanden, upplysningar mm som är avsedda för allmänare spridning.

Förrådshållning och distribution av publikationer kommer i huvudsak an på tre bokförråd, ett för varje försvarsgren. Armé- och marinbokförråden är anslutna till kommandoexpeditionens bokdetalj medan flygbokförrådet är anknutet till flygstabens expedition. Lagerhållning och distribution av blanketter sker främst genom ett blankettförråd som är anslutet till försvarets civilförvaltnings blankettkontor.

Att ett centralt bok- och blankettförråd samt ett för försvaret gemensamt tryckeri skulle inrättas beslutades redan av 1945 års riksdag. Att den sålunda beslutade organisationen inte kommit till stånd sammanhänger bland annat med lokalsvårigheter. Sedan riksdagens revisorer ånyo aktualiserat frågan om att föra samman tryckerianläggningarna inom försvaret har Kungl Maj:tt i september 1960 uppdragit åt civilförvaltningen att verkställa utredning i ämnet.

Då lokaler för försvarsgrenarnas bokförråd och för ett planerat centralt blankettförråd håller på att ställas i ordning bör det år 1945 fattade beslutet om ett centralt bok-

och blankettförråd nu realiseras. Armé-, marin- och flygbokförråden samt armétygförvaltningens bokförråd i Stockholm och Karlsborg bör slås samman med civilförvaltningens blankettförråd till ett centralt bok- och blankettförråd. Förrådet bör sortera under civilförvaltningen. Inom dess kameralbyrå bör ett särskilt kontor för bok- och blankettärenden inrättas. Utgivandet av tjänstemeddelanden rörande land- och sjöförsvaret (TL och TS) samt förändret av försvarsväsendets rulla bör t v alltjämt ankomma på försvarets kommandoexpedition.

Ett genomförande av den förslagna organisationen medför att nya tjänster behöver inrättas i försvarets civilförvaltning. I gengäld kan vissa beställningar, befattningar och tjänster indras. Vid flygvapnet utgår sålunda en beställning för fanjunkare, två tjänster för förrådsmän och tre för biträden för skriv- och kontorsgöromål. Vid flygförvaltningen indras en tjänst för förrådsman.

I samband med utredningen har statens organisationsnämnd framhållit angelägenheten av att ändringstjänsten ifråga om krigsmaktens publikationer ses över och rationaliseras. Enligt departementschefens mening skulle det vara värdefullt om en särskild arbetsgrupp närmare undersökte detta spörsmål.

Personalförändringar

Chefens för flygvapnet förslag till personalförändringar grundas i år i allt väsentligt på en inom flygledningen upprättad personalplan, som omfattar budgetåren 1961/68. Chefen för flygvapnet framhåller att personalplanen, som är resultatet av en noggran avvägning mellan olika utgiftsändamål, syftar till att utvinna största möjliga effekt inom flygvapnets kostnadsram. För att inte ytterligare eftersläpning på personalsidan skall uppkomma i förhållande till materielutvecklingen och materiellens leveranstakt är det enligt flygvapenchefen synnerligen angeläget att de i planen angivna personalförändringarna genomförs.

Vid behandlingen av personalförändringar i flygstaben framhåller departementschefen att han i annat sammanhang meddelat sin avsikt att föranstalta om en översyn av försvarsgrensstabernas organisation och därför ansett det nödvändigt att iaktta försiktighet vad beträffar inrättandet av nya beställningar och tjänster vid flygstaben. Ett undantag bör dock enligt departementschefen göras beträffande flygsäkerhetsavdelningen. Med hänsyn till det ökade arbetsomfånget vid avdelningen liksom till den vikt som måste tillmätas haveriförebyggande åtgärder förelärs han att för avdelningen inrättas beställningar för en major i Ao 24, en kapten i Ao 21 och en stabstrafikledare i Ao 23. Vidare förelärs tillkomst av tjänster för en aktuarie i Ae 23 och ett kanslibitråde i Ao 9 i utbyte mot respektive en amanuens i reglerad befordringsgång och ett kanslibitråde i Ao 7. Härutöver inrättas vid flygstaben endast en personlig tjänst för byråassistent i Ae 19 vid organisationsavdelningen samt vid personalförvaltningen en arvodesbefattning för pensionerad officer.

I samband med förslagen till personalförstärkning inom strilorganisationen uttalar departementschefen bl a att han anser det vara yt-

terst angeläget att personella resurser ställs till förfogande i den utsträckning som erfordras för att de betydande materielinvesteringarna i samband med pågående modernisering av stridsledningssystemet till fullo skall kunna nyttiggöras. Departementschefen föreslår sålunda tillkomst av en sektorledare i Bo 1, en överstelöjtnant (luftbevakningsledare), tre kapten, sju förvaltare (fem för chefsradarjaktledare och två för radarstationschefer), 19 överfurirer samt 12 furirer. De föreslagna beställningarna förelärs - med hänsyn till materiellaget - få utnyttjas tidigast den 1 januari 1962. För den optiska luftbevakningen förelärs dessutom f o m nästa budgetår tillkomst av 3 arvodesbefattningar för pensionerad officer i A:24.

Den militära väderlekstjänsten förelärs förstärkas med en förste stabsmeteorolog i Ao 26 vid flygstabens väderleksavdelning, två meteorologer (en i Ae 19 och en i reglerad befordringsgång) vid marinkommando Ost samt en meteorolog i Ao 21 och en i reglerad befordringsgång vid arméns helikopterskola i Boden.

Utbyggnaden av trafikledningsorganisationen förstärker. För den gemensamma militära och civila radarövervakningsorganisationen tillkommer en förste trafikledare, fyra trafikledare i Ao 19 och tre trafikledare i reglerad befordringsgång. För betjäning av landningsradarstationer förelärs departementschefen m h t leveranstakten av ifrågavarande materiel, att åtta beställningar för trafikledare i reglerad befordringsgång skall inrättas. Slutligen tillkommer en förste trafikledare i Ao 21 vid arméns helikopterskola i Boden och en i reglerad befordringsgång vid marinens helikopterbas vid Berga.

Vid behandlingen av försvarets högsta ledning föreslog departementschefen att ett antal beställningar skulle inrättas vid försvarsstaben i utbyte mot beställningar vid försvarsgrenarna. I enlighet härmed förelärs att beställningar för en övergångsvis kvarstående flotttiljchef i Bo 3, en överstelöjtnant eller major i Ao 26/24 samt 9 kapten i Ao 21 skall utgå ur flygvapnets personalförteckningar. Vidare överförs en tjänst för assistent i Ae 17 från flygstaben till försvarsstaben. I anslutning härtill förelärs departementschefen även att 2 kaptenbeställningar i Ao 21, avsedda för försvarsstabsaspiranter tillkommer vid flygvapnet.

Av övriga förändringar må följande nämnas: En överstelöjtnants beställning i Ao 26 utbyts mot en beställning för chef för flygkadettskolan i Bo 1. Fem verkmästarbeställningar (två elektro och tre vapen) tillkommer i utbyte mot beställningar för lika många mästare i Ao 12. 100 beställningar för flygtekniker i Ao 10 utbyts mot beställningar för förste flygtekniker i Ao 12. Två flygläkare av 1. graden i Ao 19 tillkommer (en vid vardera F 5 och F 21) i utbyte mot arvoden för flygläkare av 2. graden. Antalet fasta lärartjänster vid FÖFS utökas med 3 tjänster för adjunkt i Ae 21 samt tre extra ordinarie tjänster för folkskollärare. Slutligen förelärs viss skriv- och biträdespersonal vid olika staber och förband.

Enligt förslag i årets statsverksproposition skall lönekostnaderna för viss personal som nu redovisas under anslaget Drift och underhåll av flygmateriel m m överföras till avlöningsanslaget. Med anledning härav förelärs departementschefen att på flygvapnets personalförteckningar uppförs den tjänstemannapersonal,

som avses för dels 6. transportgruppen, dels vissa försöksanläggningar m m vid Roslagens flygför, samt dels vid fasta anläggningar inom stridsledningsorganisationen. Å andra sidan föreslås att all personal vid centrala flygverkstäder samt vissa driftingenjörer vid regionala televerkstäder som nu finns upptagna på flygvapnets personalförteckningar skall utgå därifrån.

FLYGVAPENMETEOROLOGER PÅ STUDIEBESÖK I USA Forts. från sidan 16.

ner, molnhöjds- och siktmätare och andra nya instrumentkonstruktioner studerades samt National Space Surveillance Centre. American Meteorological Society i Boston besöktes.

HANCOCK FIELD nära Lake Ontario: 4. W.W./12 W.Sq./det. 27. Air Defence Command Division (=4 sektorer, varav den ena vid McGuire) Sage-system. Verksamheten mycket imponerande.

SCOTT AFB (Illinois): MATS högkvarter, varunder lyder även Hq Airways and Air Communication Service samt Hq Air Weather Service. Hq AWS är i storlek ett par 10-potenser större än MVC. Säkerligen motiverat med hänsyn till de väldiga uppgifterna med operativ väderlektjänst över stora delar av jordklotet och enorma utvecklings- och forskningsuppgifter. Satellitobservationer. Egna väderspaningsförband/B 50, B 47, specialutrustade. Från MATS Hq, där man har utomordentliga signalförbindelser med stora delar av världen, dirigerades de välkända snabba transporterna till Libanon, Marocko, Kongo m fl. Varje transportflygplan finns lägesmarkerat på tabellerna i oprummet.

OFFUTT AFB (Nebraska): Hq 3. W.W., Hq SAC. Kräver global väderlektjänst med enorma resurser. Ofantligt imponerande. Många svåra problem. Lufttankning, radarobsar, väderspaning, intensivt utnyttjande av numeriska prognoser vid företagens planläggning och för färdplaner. Egen IBM 7090-computer.

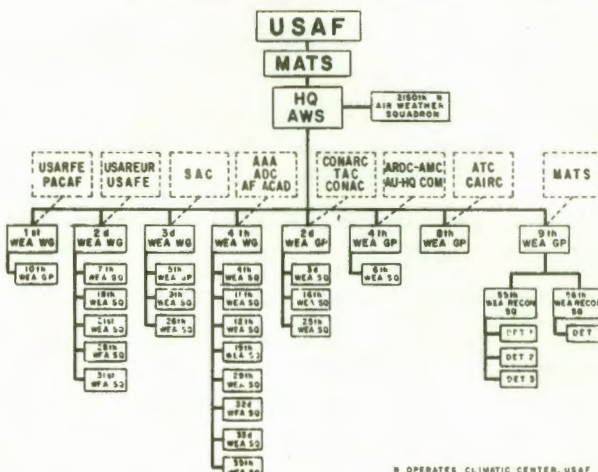
ENT AFB (Colorado): Hq 4. W.W. Hq North American Air Defense Command. Kompletterade bilden av AWS arbete för luftförsvaret på olika kommandonivåer. Bland problemen kan nämnas anomal radarutbredning, vindfaktorns betydelse för snabbaste och bästa kontaktläge, räddningsverksamheten.

LANGLEY AFB (Virginia): Hq 2. W.G. Hq TAC. Stödfunktionerna för TAC olika förband, för Continental Air Command och Continental Army

Command. En mycket varierande och omfattande verksamhet som kräver hög beredskap även av väderenheterna. Problem även här bl a lufttankningen. Väder spelar stor roll för val av plats och höjd. Inte ens lätta cirrus kan tillåtas. Ingen byighet får förekomma.

För att lösa sina uppgifter har AWS i bilden angiven organisation, som huvudsakligen är

AIR WEATHER SERVICE ORGANIZATION

funktionell och icke geografisk. I tabllån använda förkortningar torde kunna tydas med ledning av tidigare text. Organisationen ledning verkar mycket kraftig och starkt inriktad på de operativa målen. Vid förbanden synes råda god disciplin i en trivsamt anda, ständigt öppen för nya lösningar och ökad effekt. AWS är i fred ca 10.000 man och kan vid behov snabbt ökas till 20.000.

Slutligen något om atmosfären kring resan. Vi hade hela tiden en stabsinredd DC 4 till förfogande. Chefen för AWS, Brig. Gen. Petersson med adjutant medföljde hela tiden jämte två överstar, en specialist på operativ och en på vetenskaplig tjänst. Vi mottogs på varje plats av baschef och väderchef. Först delgavs vi den rent operativa uppgiften och organisationen, därefter väderlektjänstens och slutligen besåg vi olika saker i funktion. Många frågor ställdes och blev oftast besvarade. Vid behov tillkallades erforderliga experter.

Några särskilda iakttagelser av mera allmänt intresse:

- Ungefär samma basväderberättelse som vi har.
- Enormt goda signalförbindelser.
- Särskild väderkanal flygplan-väderstation.
- TV-briefing av väder på baserna; togs upp på band.

"Har det sunda förnuftet avgått med döden"

Ur vår kollega Norsk Luftmilitært Tidsskrift har vi saxat följande ledare i ett inom norska flygvapnet aktuellt problem: ansökningsförfarandet.

Eftersom problemet har diskuterats även i vårt land kan det vara av intresse att ta del av de norska erfarenheterna.

För närvarande får befattningshavarna tydligen söka till befattningar som ledigförklaras inom det norska flygvapnet. Man håller emellertid på med att skapa ett annat och effektivare system - vilket kan vara förklarligt då man tagit del av nedanstående.

"Det nuvarande, s k "sökknadssystemet" börjar anta komiska, för att inte säga tragikomiska former.

Bilden visar komedien med önskvärd tydlighet. Den föreställer nämligen ansökningshandlingarna från en enda sökande som sökt till 54 ledig-

-
- Särskild observationskur på fälten med viktiga instrument vid banändan, t ex molnhöjds- och siktmätare; från kuren direkt skrivning till VS med en form av skrivtelex.
 - Centraliserade landningsprognoser; korrigerades av platsmeteorologen för de första 2 tim.
 - Vindfaktorn ansågs bära tas in i datorn för att säkerställa bästa kontaktläge för eldgivning.
 - Basväder för aktuella baser borde kunna visas på en gång.
 - Alla typer av briefingar föredömliga. (Vi kommer att få del av den nya 3-skiktmodellen för numeriska prognoser när den blir klar, så att vi kan ändra den till våra behov och köra på 7090. Man har all tänkbar utrustning).
 - Satellitobservationerna har varit mycket framgångsrika och kommer att få stor betydelse.

Återresan till Frankfurt skedde från McGuire med en Boeing 707 på ungefär 7 timmar. Vid avresan presenterades ett tjockt album med situationsbilder från resan samt en kort film, som visade ankomsten till Andrews.

(Fritt efter Henrik Ibsen)

förklarade beställningar. Han har bifogat de nödvändiga bilagorna, rullkorten, tjänstgöringsbetyg etc och det hela väger hela 6,7 kilo! Detta låter som en god historia. Det komiska är emellertid att sökanden är i sin fulla rätt. Skall han ha chanser att säkra sin framtid och få rimliga möjligheter att avancera måste han söka alla möjliga och omöjliga befattningar.

Låt oss försöka sätta oss in i vilken arbetsvolym dessa 6,7 kilo papper representerar från sökandens sida och och till dess att ärendet är handlagt inom flygstaben. Först har vi då mannen som i djupt allvar skriver sina ansökningshandlingar i hopp om att nå en bättre och säkrare framtid. Det har säkert tagit honom åtskillig tid att bestämma sig för vilka beställningar han vill söka innan han mödosamt bläddrar i bestämmelserna för att finna formuläret "Skrivelse till Konungen". Eventuellt så har han ett kontorsbiträde som efterhand blivit van att skriva ansökningshandlingar åt honom - då går det hela automatiskt - och det

torde vara det vanligaste.

För den som skriver för hand tar det åtskillig tid - som utan tvekan kunde använts bättre.

Därefter börjar sökanden sin rundvandring, först till sina närmaste överordnade som skall

"Sigge" SIGNAL

LÄSVÄRD LITTERATUR

"Ett år i luften"

Ett år i luften. Flygets årsbok 1960/61. Redigerad av Bill Bergman och S Artur Svensson. Allhems förlag. Kr 18:50 (inbunden).

Tolfta årgången av Flygets årsbok finns nu i bokhandeln. Därmed har ytterligare ett steg fogats till denna utmärkta fortlöpande krönika i ord och bild över allt av vikt som händer på flygets olika områden. Årets bok är kvantitativt och kvalitativt sett av samma goda klass som sina elva föregångare. Den innehåller 400 sidor och inte mindre än 530 bilder varav några i färg. Senaste årgången inleds med ett uttalande av flygvapenchefen generallöjtnant Torsten Rapp, som sedan i en stort upplagd artikel redogör för luftkrigsföringens vapensystem. Bland andra mycket läsvärda saker kan nämnas artiklar om Draken, attackflyget och flygförvaltningens försökscentral. Major Sven Lampell har skrivit en intressant artikel om Flygkonst och showbusiness. Han är speciellt insatt i detta gebit efter att ha varit ledare för uppvisningsgruppen Acro Hunters på F 18. En silvergrå gammal dam kallar fältflygare Nils Rege J 29 Tunnan och ger på några sidor flygvapnets gamla jettrotjänare sin hyllning.

Flygets årsbok innehåller givetvis också en del färska glimtar från utländskt flyg på olika områden, både den militära och civila sidans, samt en hel del mera specialbetonade artiklar.

"HAR DET SUNDA FÖRNUFTET AVGÅTT MED DÖDEN"
Forts. från föregående sida.

värdera hans kvalifikationer för var och en av de 54 beställningar han sökt. Dessa överordnade torde också ha kunnat använda sin tid bättre och till större gagn för tjänsten. Men de måste behandla varje fall och göra det noggrant och bra.

På sin vidare väg till högsta instans måste dessa 54 ansökningshandlingar passera både 4 och 5 instanser som alla skall värdera sökanden och göra anteckningar om honom på minst 3 exemplar.

Det är således inte att undra på att pappersbunten växer och väger tungt då den slutligen

"Du beställde rikssamtal och gick sedan ut".

Man söker efter Dig medan perioderna går.

Kan Du ej anträffas har telefonister arbetat, riksförbindelser varit upptagna och den uppringde störts utan annat resultat än ONÖDIGA TELEFONKOSTNADER.

Håll alltid växel eller Din expedition orienterad om Din uppehållsplats när rikssamtal väntas.

ENGELSK LÄSÖVNING

"How was I to know it would work?"

när flygstaben, där sökandens handlingar skall sorteras och kompletteras med ytterligare upplysningar för den slutliga värderingen. Detta gällde ansökningshandlingarna från en enda sökande. Ryktet förtäljer att ett av våra Luftkommandon skulle ha erhållit cirka 3.000 ansökningshandlingar efter en enda utannonsering. I flygstaben räknar man med att denna annonsering skall resultera i cirka 10.000 ansökningar. Nu väger väl inte samtliga dessa 6,7 kilo, men det torde krävas en ordentlig lastbil för att transportera handlingarna.

Har någon föreställt sig vilket arbete det innebär att ta ställning till alla dessa handlingar? Det måste ju göras en rättvis bedömning av ett stort antal sökande till ett fåtal platser. Att detta arbete måste ta lång tid är självklart.

Det problem som här behandlats är ingalunda

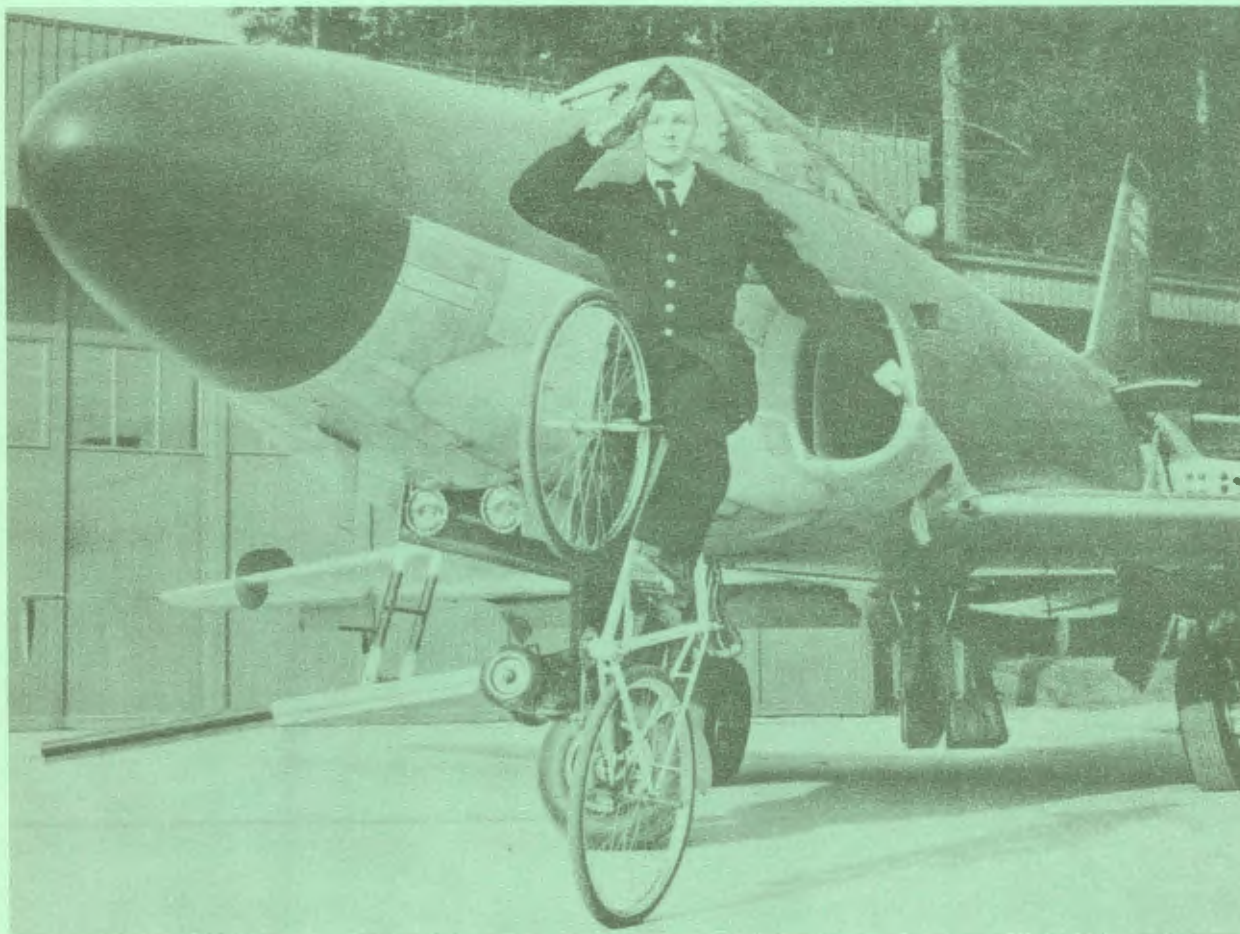
nytt, det har funnits till så länge ansökningsförfarandet har funnits. Men det blir särskilt accentuerat då ett större antal beställningar ledigförklaras".

Av allt att döma kan vi vara tacksamma över att intet liknande finns i vårt land.

Rationellt:

Ekvilibristisk flygsoldat konstcyklade i F 11:s gymnastiksal

Det är synd att det inte finns kvinnlig värnplikt, tyckte flygsoldaten Hans Jansson, som den 19 april ryckte ut från F 11 efter de obligatoriska 360 dagarna där. Jansson är nämligen sk konstcyklist och han hade gärna sett att han kunnat träna med sin kvinnliga partner. Nu var i alla fall cheferna på F 11 så tillmötes-

gående som möjligt var, tyckte Hans. Han beredes tillfälle till åtskilliga träningstimmar både morgnar och kvällar i F 11:s gymnastiksal. Vid det här laget är han och hans moatjé ute på en landsomfattande turné, som bl a omfattar uppträdande på Gröna Lund och Liseberg.

(Foto: Olle Hagelroth)

